

FRAGMAN

sayı 1

Gümüşhane Üniversitesi
İletişim Fakültesi
Öğrenci Dergisi

iletisim.gumushane.edu.tr

GİF

GİF | Gümüşhane Üniversitesi
İletişim Fakültesi

Başlarken

Kimi için keyif, kimi için hobi, kimi içinse iş olarak sinema, yaşamın tam kalbinde yer alan, yaşamı tam can evinden yakalayan bir sanattır. Bir filmi izlemek de çoğu kez evin penceresinden dışarıyı seyretmek ya da belki hiç gidilemeyecek coğrafyaları seyre çıkmaktır. Gerçeğe hayal perdesinden kanatlanmak... İnsanlık hallerine oradan bakmak... Birkaç saat içinde yaşamın çerçevesini dar bir ekranla genişletmek ve orada en imkansız düşlere yönelmek... Geçmişini yeniden yaşamak ve dahi henüz yaşamamış geleceği orada tasarlamak... Gerçekte hiç tanınmayacak karakterlere öykünmek, sahneyi onlarla birlikte duyumsamak, öykünün içinde kaybolmak... Sinema böyledir. Belki bir kaçış güzergahı, belki tam aksine bir yakalan-

ma teşebbüsüdür... Sinema bir varlık sancısıdır kendini tanımanın. Ya da en yüzeysel manada kendinden kaçmanın... Her halûkarda bir tür içe yönelme durumudur sinema. Göze değenin kalbe inişi...

Dergide Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema bölümünün henüz birinci sınıf öğrencilerinin kaleme aldığı film çözümlenmeleri, hangi seviyeden olursa olsun, bir grup gencin gönlüne düşen cemreyi ifade ediyor. Bu dergi, tıpkı her dergi gibi, tekrarı umulan ve herkes tarafından rahatça erişilebilecek bir paylaşımın ilk adımıdır. Devamlılığı ise yine film okumayı hayatı okumakla eşdeğer görenlerin ellerindedir. Gözden kalbe inen sırrın kağıda akması arzu kadar emek işidir çünkü.

Yrd. Doç. Dr. Sertaç Timur DEMİR
Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi
Radyo Televizyon ve Sinema Bölüm Başkanı

FRAGMAN

İmtiyaz Sahibi

Prof. Dr. Halil İbrahim Zeybek

Genel Yayın Yönetmeni

Yrd. Doç. Dr. Ali Özcan

Yazı İşleri Müdürü

Yrd. Doç. Dr. Sertaç Timur
Demir

Editör

Arş. Gör. M. Said Tuğcu

Görsel Yönetmen

Arş. Gör. Elif Türten

Kapak Tasarım

Öğr. Gör. Bilgehan Çağlar

Web:

<http://iletisim.gumushane.edu.tr/>

UZAK

Arş. Gör. Said Tuğcu

Türk Sineması 1990 sonrası dönemde tarz olarak Yeşilçam'dan ayrılmaktadır ve bu sonraki süreç yeni dönem Türk Sineması olarak nitelendirilmektedir. Yeni dönemde öne çıkan yönetmenler Nuri Bilge Ceylan, Zeki Demirkubuz, Semih Kaplanoğlu, Yeşim Ustaoglu ve Derviş Zaim gibi yönetmenlerdir. Bu yönetmenler çektikleri bağımsız filmlerle sanat sinemasına katkı sunmuşlardır. Elbette 1990 sonrası süreçte endüstriyel anlamda popüler vizyon filmleri de üretilmektedir, fakat bizim bahsettiğimiz alan sanatsal kaygı taşıyan ve estetik haz güden bir alandır. Bu alana dahil olan birçok Türk filmi

Avrupa'nın en prestijli üç film festivali olan Cannes, Berlin ve Venedik'te birbirinden farklı ödüller almıştır.

Film Festivallerinde Türkiye'yi en çok temsil eden yönetmen Nuri Bilge Ceylan olmuştur. Çektiği ilk kısa filmi Koza ile Cannes Film Festivali'ne katılma hakkını elde etmiştir. 1997 yılında çektiği ilk uzun metrajlı filmi Kasaba ile Berlin Film Festivaline ve pek çok ülkede düzenlenen film festivallerine katılmıştır. 1999 yılında çektiği ikinci uzun metrajlı filmi Mayıs Sıkıntısı ile Berlin Film Festivali yarışmalı bölümüne girmeye hak kazanmıştır. 2002 yapımı Uzak filmi ile

56. Cannes Film Festivali'nde Büyük Ödül'ü almıştır. İlginçtir ki film çekimlerinden sonra bir trafik kazası sonucu vefat eden baş aktörlerden Mehmet Emin Toprak bu festivalde En İyi Erkek Oyuncu ödülüne layık görülmüştür. Ceylan'ın dördüncü uzun metrajı İklimler Cannes Film Festivali'ne kabul edildi. Bu film Nuri Bilge Ceylan'ın ilk kez kamerayı bizzat kullanmadığı ve kendisinin başrolde eşi ile birlikte oynadığı filmi olmuştur. Bir sonraki filmi Üç Maymun ile Cannes Film Festivali'nde En İyi Yönetmen ödülüne layık görülmüştür. Yaptığı ödül konuşmasında 'bu ödülü yalnız ve güzel ülkeme adıyorum'

diyerek bizlerin de gönlünü kazanmıştır. 64. Cannes Film Festivali'nde Bir Zamanlar Anadolu'da filmiyle Büyük Jüri Ödülü'nü kazanmıştır. 2014 yılında Kış Uykusu filmi ile de 67. Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye ödülünü almıştır. Bu şekilde Yılmaz Güney'in Yol filminden sonra ikinci kez bir Türk Yönetmen bu ödülü almıştır.

Gerek eleştirmenlerin genel kanaatine göre, gerekse benim şahsi kanaatime göre Nuri Bilge Ceylan'ın en önemli filmi Uzak'tır. Uzak filminde yaşadığı köyden İstanbul'a hayallerini gerçekleştirmek için gelen Yusuf'un, akrabası Mahmut'un yanına gelmesi ve yaşadıkları konu ediliyor. Taşradan kente gelmesi, taşralı karakterin bir kentli karakterin evinde kalması gibi unsurlardan yola çıkarak bu filmi Kentleşme bağlamında da inceleyebiliriz. Kentleşme, şehirlerin endüstriyel ve ekonomik büyümesi yönüyle ele alınabileceği gibi. Kentte yaşayan insanların yaşam ve hayatı algılama biçimlerinin beraberinde var olan sosyo-kültürel ilişkiler bağlamında da ele alınabilir. Tabi ki burada kentleşme sosyal yönüyle ve kente özgü davranış biçimlerinin sergilenmesi yönüyle ele alınmalıdır. Kentleşme ve kentleşen insan meselesi Uzak filminin hikayesi ve işleniş biçimiyle kendini fazlasıyla göstermektedir.

Kentli, kırsalda yaşayan in-

sandan farklı ekonomik ve sosyo-kültürel yaşam şartlarına sahiptir. Bu şartlar toplum içerisinde kendine özgü bir kültürel sistemin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Kentleşmeye ait olduğu düşünülen kavramların bazıları; evsizlik, aidiyetsizlik, bağımsızlık, akrabadan eşten kopukluk, izolasyon (toplumsaldan kopuş), kentlilik buhranları, bıkkınlık, kayıtsızlık, toplumsal tiksinti (kalabalık ilişkilere girmeme), köksüzlük, bir yerde mutlu olamama, bunalım çağı, bunalım, tüketim kültürü, belirsizlik, aklın ve bilincin yaşamla ilgili gerçek unsurlar karşısında yetersiz kalması, kargaşa durumu, iletişim bozuklukları, şiddet, parçalanmışlık gibi duygularla ifade edilebilmektedir.

Ve bu unsurların Uzak filmindeki yansımaları olarak bir yerde mutlu olamama, mekana ve zamana tutunamama, benliğin hem yüceltilmesi hem de hiçleşmesi, bağımsızlık, evsizlik, aidiyetsizlik ve karakterlerin birbirinden ayrı, bağımsız ve kopuk olduğu gösterilebilir. Uzak filmindeki karakterlerde kültürün bir parçası olamama hali vardır, filmin teknik unsurları da bu perspektifi destekler. Örneğin filmde kullanılan renk tonu soluktur. Ceylan'ın filmleri, öyle olmamasına rağmen sanki siyah-beyazdır, tıpkı gündelik ilişkiler gibi.

Nuri Bilge Ceylan filmlerinde başkarakterler genelde kentli, entellektüel, eli kalem tutan,

sanatla ilgilenen ama bir şeyleri tam olarak beceremeyen ve aslında acınası kişilerdir. Filmlerinde yer alan doğa, kuş, köpek sesi modern kapitalist kentleşmeler içerisinde yer almayan unsurlardır. İnsan sesi ve diyalog oldukça azdır. Uzak filminde (kentli karakter olan) Mahmut'un evinde misafire yatak yoktur. Arabası küçüktür, yani hayatında devamlı olarak başka birine yer yoktur. yalnızca yüzeysel karşılaşmalar ve temaslar vardır. burada kalıcılığa, güvene ve samimiyete yer yoktur.

Filmde kentlinin, modernin eleştirilmesi vardır. Mahmut, misafirin problemlerine kayıtsızdır. İlk konuşmaları neden geldiği üzerinedir. Ne zaman iş bulacaksın, ne zaman gideceksin gibi. Ve ilerleyen süreçlerde de her konuşmalarında mutlaka işin durumunu sorar. Bu durum Mahmut'un süregelen huzursuzluğunun bir göstergesi niteliğindedir. Yusuf evde kaldıkça sorun derinleşir. Ceylan bunu hem Uzak'ta hem de Kış Uykusu'nda ayak kokusu üzerinden metaforize eder. Uzak'taki kedi ve fare metaforlarında da bu çatışmacı yapı öne çıkar. Uzak filmindeki fare aynen Yusuf gibi evde istenmeyen, kovulması gereken bir davetsiz misafir olarak gösterilmektedir. Öyle ki, filmin ilerleyen bölümlerinde bu benzerlik Yusuf ile fare ile arasında yakınlık kurulmasıyla açık bir şekilde gözler önüne serilmiştir.

Bir sahnede Mahmut'un ev telefonu çalar, Mahmut telefonu açmak için elini uzattığında "ben annen" sesini duyduğunda uzattığı elini çeker. Yine bir başka yerde telefonunda biriken ses kayıtlarında ablası "annem hastalandı abi acil ara" der fakat Mahmut aramaz. Kayıtsız kalır. Bir sonraki sahnede hastanede annesinin yanında refakatçi olarak görürüz. Burada bir önceki sahnedeki kayıtsızlığını ele alırsak, Mahmut her ne kadar hastanede refakatçide olsa görüntü bizi aldatmamaktadır. Mahmut ve onun temsil ettiği kentli insanı "önceki" değerlerinden, ailesinden ve toplumun "alt" tabakasından kaçınma eğilimidir. Bu durum görünürde bir iğrenme ve kaçma şeklinde kendini gösterse de özünde bir utanç duygusunun bir göstergesidir. Çünkü kentli insanı elindekileri çalışarak kazanmış, hak etmiş ve kendisini geliştirmiştir. Dolayısıyla bir "kentli" olmadan önceki hayatına ilişkin her anı ona kendi acınası zamanlarını hatırlatır ve bu durum bir koğuğu beraberinde getirir.

Bu durum toplumsal ilişkilerde de kendisini göstermektedir. Kentli insanı topluluğa karışmamakta ve topluma tam olarak entegre olamamaktadır. Bir apartman sakini kapıcıdan kuru temizlemedeki malzemesini almasını ister. Sonra aynı sahne içerisinde bir başka apartman sakini sepet uzatıp listedekileri marketten almasını ister. Burada

kapıcıya dahi uzak dururlar. Mahmut misafirini geldiği ilk gün bekletir. Binaya girdiğinde de orada bekleyen misafirini fark etmez. Sonra bu durumu fark ederek geri gelir; "unutmuş gitmişim seni kusura bakma" der. İlk konuşmalarında da Yusuf "en önemli şey para kazanmak zaten" der. Yusuf'un burada kentli yaşam biçimine ve kapitalizme özentisi vardır. Yusuf kentli olmak isterken, kentli olan Mahmut ise kentlilikten bunalmıştır, hatta başka yerlere gitmek istiyordur.

Yusuf bir sahnede bir araca yaslanır, arabanın alarmı çalar. Araba sahibi camdan görünerek arabasına ve Yusuf'a bakar. Yusuf arkasını dönüp oradan ayrıldığında araba sahibi el hareketleri ve sözleriyle kızgınlığını ifade eder.

Mahmut'un televizyonunun karşısında tek bir tekli koltuk vardır. Mahmut bir akşam Tarkovski filmi izlemekte iken ona kenardan eşlik eden Yusuf filminden sıkılır ve yatmaya gider. Mahmut yalnız kaldığında Tarkovski filmi kapatarak erotik bir film açar. Bir süre sonra Yusuf oraya geri geldiğinde Mahmut izlediği filmi kapatarak televizyon kanallarını açar. Tarkovski filmlerinden sıkılmış olan Yusuf sıradan televizyon kanallarını izlemekten keyif alır. Yusuf'un yanı başında televizyon izleme durumundan ve kalkıp tekrar yatmamasından rahatsızlık duyan Mahmut kanalları

değiştirir fakat Yusuf yinede izlemeye devam eder. En sonunda ise televizyonu kapatır. Buradan şöyle bir varsayımaya varabiliriz. Kentli karakter olan Mahmut her ne kadar entellektüel, sanat filmi izleyen modern bir insan görünümü sergilese de, özünde bayağı bir film izleyen, entellektüelliği sadece maske edinmiş bir bireydir. Kentli insanının görüntüsü ile ard alanı arasında fark vardır. Kentli olmak belki de biraz kentliymiş gibi davranmaktır.

Mahmut sanatsal yaklaşımlardan sıkılmıştır fakat cinselliğe ilgi duymaktadır. Bir arkadaşıyla yaptığı telefon konuşmasında hatun var mı der. Bir arkadaş ortamında konuşurlarken Tarkovski gibi film çekme ya da fotoğraf çekme gibi sanata dair sohbet yapılmaya çalışılmaktadır. Fakat Mahmut burada da sıkıldığını belli eder. Karılar nerde sen karılardan haber ver der. Bir yerde de fotoğraf bir yana, karılar bir yana hangisini seçersin diye sorar. Kadın ifadesini dahi kullanmaması entellektüel tavrının gerçek yüzünü ortaya koymaya yetmektedir. Yine Mahmut'un düzenli bir ilişkisinin olmaması, bir kadınla tek gecelik ilişkiler yaşayıp ilişki sonrası onu göndermesi, kadına meta olarak yaklaşması ve cinselliğe indirgemesi kentli karakterin aidiyetsizliğine ve kayıtsızlığına ilişkin unsurlardır diyebiliriz. Aynı şekilde Yusuf karakteri de kadınlara ve cinselliğe ilgi

duymaktadır. Kente gelerek kadınları takip etmeye, toplu taşıma araçlarında fiziksel temas kurmaya çalışmaktadır. Özünde aynı olan bu davranış biçimini taşralı karakter rahatsız ederek yaparken, kentli karakter entelektüelliğe büründürülmüş bir tavır içerisinde yapmaktadır. İşin özü itibarıyla kentli karakter aslında taşralıyı eleştirdiği yerde bizzat maskesiyle gizlenerek var olmaktadır.

Taşralı karakteri temsil eden Yusuf kahve ortamına giderek insanlarla sosyalleşebilmektedir. Fakat kentli insanını temsil eden Mahmut'un tek başına bir şeyler içtiğini görürüz. Bunlarda kentli ve taşralı ayrımını toplumsal izolasyon bağlamında bize gösteren unsurlardır.

Mahmut evde köstekli saatin kaybaldığını söyler. Yusuf bu durumda sorumluluk hissediyor. Görmediğini ve üzüntüsünü bir çok kez dile getirir. Mahmut saati aradığı esnada saati bulmasına rağmen yanı başında olan ve bu konudaki üzüntüsünü dile getiren Yusuf'a saati bulduğunu söylemez. Yusuf'un üzüntüsüne kayıtsız kalır. Kentli insanı olaylara karşı kayıtsız kalabilmektedir. Çoğu zaman güncel haberlerde de görürüz, bir sahilde ya da parkta bir ceset dahi olsa insanlar eğlenmeye devam edebilmektedir. Kentlerde ambulans sesleri, feryatlar, çığlıklar gittikçe sıradanlaşan unsurlardır.

Mahmut ve Yusuf Anadolu'ya fotoğraf çekmeye giderler. Mahmut çok güzel fotoğraflık yerler görür, nasıl bir kompozisyon ortaya çıkacağını da betimler. Fakat çekmez. Artık sadece ticari fotoğraflar çeker hale gelmiştir. Sanata olan güzele olan ilgisinin azaldığını görürüz burada. Kendine, kendi mesleğine, sanatına dahi yabancılaşmıştır.

Yine bu gezi sürecinde bir otelde konakladıkları esnada Mahmut'un sigarası biter. Yusuf ona kendi sigarasını uzatır. Mahmut bu sigarayı beğenmez ; "get lan içilirmi o sigara" der. Fakat ilerleyen

sahnelerde - Yusuf İstanbul'daki evden çoktan ayrılmıştır - İstanbul'da ki evde bir köşede sigarası durmaktadır. Mahmut bu sigarayı alır dışarı çıkar ve bir banka oturur. Burada uzağa doğru bakarak sigarayı içer. Mahmut karakteri lüks sigara içen bir insan imajını çizerek entelektüel tavrından ödün vermek istemese de, özünde oturup Samsun içebilen biridir. Bu sigara içme sahnesi filmin bitiş sahnesidir. Bu gibi mesajlardan yola çıkarak son olarak şunu söyleyebiliriz. Kentli insanı kendi öz'üyle çelişen, kendine yabancılaşan bir birey haline gelmektedir.

POLİS

Onur S. Bakmaz

Madem istediğimiz filmi seçebiliyoruz, ben yerli yapımdan başlamamız gerektiğine inanıyorum. Türk sinemasının benim için son demleri olan 2007 yıllarından Polis filminin senaryosunu yazan, yönetmenliğini yapan Onur Ünlü aynı zamanda filmin yapımcılığını da üstlenmiştir. Film için çalışmalar 2006 yılında başlamış ve ilk gösterimi 16 Şubat 2007 yılında gerçekleşmiştir. Hikayemizin kahramanı olan cinayet masası polisi Musa Rami karakterini, yıllar geçtikçe şarap misali değerlenen yetenekli ve karizmatik oyuncu Haluk Bilginer üstlenmiş ve başarılı şekilde karakteri taşımıştır. Filmde yer alan tüm

karakter ve figüranlar oyunculuk eğitimi almıştır. Film alışık olduğumuz sahneler ve hikayenin dışına Onur Ünlü farkıyla çıkmıştır. Yönetmen duygularını kamerayla, ışıkla ve müzikleriyle anlatmış. Film izlemekten ziyade, olanlara şahitmişiz gibi hissettirdi. Yinede gerçekçiliği dışında kaldığını düşünebileceğimiz sahneler var. Aslında bu Onur Ünlü'nün bize duyguyu aktarmak için kullandığı bir yöntem.

Sinema müziğin yeri her zaman önemlidir. Film boyunca dinlediğimiz şarkılar ve fonlar bize eşlik ederken, gereksiz seslerle kafamızı

doldurulmamıştır. Ve bu yolla bizim tamamen filme konsantre olabilmemiz sağlanmıştır. Figüranlar ise gerektiği kadar kullanılmış, gözümüze dolu gelsin diye mekanlara gezinen insanlar yerleştirilmemiş. Polis filmi göndermelerle dolu olsa da ben bu kısımdan bahsetmeyeceğim. Filmdeki sahneleri de tam olarak anlatmak yerine küçük detayları sizler tecrübe edin, hissedin istiyorum. Ama yinede adım adım anlatacağım.

Spoiler olacaktır bu yüzden şimdiden özür dilerim bunun için. Hikayemiz iki ay içerisinde geçiyor. Musa Rami'nin 17 yıldır peşinde olduğu mafya

babası olan Payidar Selanikli'nin oğlu Volkan Selanikli'yi öldürmesiyle başlar. Musa Rami'nin ne kadar yetenekli olduğunu kesin bir şekilde anlatır bu sahne. Karakter başının arkasında bile gözleri varmışçasına davranmaktadır. İşin ciddiyetini anlamamız fazla uzun sürmüyor. Musa Rami evine geldiğinde ışıkların kapalı olmasından şüphelenir ve sürpriz doğum günü kutlamasına elinde doğrulttuğu silahıyla katılır. Musa Rami'nin ailesi bizlere bizden birileri gibi tanıtılıyor. Aslında hep içinde olduğumuz samimi aile yapımızı olduğu gibi göstermiş. Yapmacık karakterler yok, konuşmalar ve olaylar zoraki değil. Bizim ev gibi işte. Ve son bir aile fotoğrafı. Musa Rami saygı duyulan ve sevilen bir aile babası olduğu gibi iş hayatında da saygı duyulan bir polis. Yinede polislikten ziyade bulunduğu konumla ilgilenen genç Yılmaz'ın övgülere gizlermiş gibi yaptığı kıskançlık ve küçümseme çabaları bariz şekilde bize gösterilirken film içindeki karakterlerin gözünden kaçmıyor. Tabi ki her hikayede olmazsa olmaz aşk burada da yer alıyor. Musa Rami kendisinden kırk yaş kadar küçük, tez araştırması için danışmanlık yaptığı Funda'ya (Özgü Namal) platonik olarak bağlanacaktır. Etkilemek için merminin yolu ikiye bölmesi, Servet Pembe ve mezarcuları anlatıyor. Filmde karakterlerin geçmişleri izlediğimiz kadarmış gibi gelmesine sebep olan bu üç hikayeyi Musa Rami'nin tekrar tekrar an-

lattığını anlıyoruz. Aşık olan için, maşuk ne söylerse kanun gibidir. En azından ben öyleydim. Musa Rami'de benim gibi düşünüyor olsa ki Funda'nın ağzından çıkan her söz film içinde Musa Rami'deki yerini buluyor.

Film tür olarak polisiye, dram, aksiyon olsa da bizleri ara ara uzaklaştıran komik sahneleriyle tam ciddiyette kalmamızı engelliyor. Funda'nın ezeli rakibi olan kazak çocuğu satranç turnuvasında kaybetmeye ikna etmesi gibi. Hemen arkasında beni etkileyen bir sahne geliyor. Okulun koridorunda Funda'ya yaklaşırken ki haliyle Musa Rami bana aşık olanın halini hatırlattı. Nasıl görüldüğünün önemi yoktu. O kambur, gülümseyen adam kendisini mutlu hissediyordu. Az önce ona büyük bir iyilik yapmıştı. Funda hiç bilmeyecekti. Musa Rami'nin öngörülü oluşunun bir göstergesi olarak ofisine geldiği zaman gizlice aldığı Funda'nın kalemını ona unutmuşsun diyerek geri verdiğinde görme şansımız oluyor. Onur Ünlü her detayı düşünmüş. Bir şeyi gösteriyorsa bir sebebi var. Sahneye dönecek olursak eğer, biz tam duygusallaşmışken akan kan bizi şok etti. Haluk Bilginer'in oyunculuğu bize Musa Rami'nin de durumla ilk karşılaşması olduğunu, hareketleri ve mimikleriyle o anki şokunu çok iyi yansıttığını düşünüyorum. Tıpkı doktorla olan konuşmasında öleceğini anladığında elinden düşen gömlek ve hiçbir şey olmamış

gibi geri alışında sanki ölüme bile dik durmaya çalışıyor gibi görünen yıkık adamı hissettiğimiz gibi. Sigarasına eşlik ettik. Sonlara geldiği için belki de yaşayamayacağı aşkına olan hüznüne.

Hepimiz bazen yalnız kalmak isteriz. Göz yaşlarımızı gizlememek için bir bahane ararız. Yağmuru, duşta yüzümüzden akan suyu yada hüznü bir filmi... Ölüm yakın olunca hepimiz ya sonra deriz. Kendimizi secdede buluruz. Musa Rami gibi.

Musa Rami ve torununun denize at annesinin yanına gitsin dediği balık denizin dibine düştü. Sonrasında gelen intikam tehdidiyle anlam kazandı. Kızının kaybı belkide alakasızdı. Ama Musa Rami bu tehdidin ardından neredeyse emindi. Kızı intihar etmemiş, itilmişti. Olayı Mesut komiserle inceledikleri sahne geçişleri benim çok hoşuma gitti. Kurallarına uygun olmanın ötesinde bir birine bağlıyordu mekanları. Kamera hareketi, bakış yönleri gibi.

Hikayemiz Musa Rami'nin bu zor durumdan kurtulmak için, muhtemelen ömrünün sonlarında olmasının da etkisiyle korumakla sorumlu olduğu kuralları yıkmaya başlamasıyla devam eder. Artık yasalar ve formaliteler onun için zaman kaybıdır. Zira zamanı kalmadı. Bunun için onu ne olduğu hakkında fikri bile olmayan kaçak silah satıcısının Musa Rami'yi yorumlamasıyla şaka

olarak algıladığı paketteki silahı doğrultarak aslında içinde kendisine doğrulttuğu korku ve nefretin göstergesi olarak anlaşılabilir. Musa Rami'nin yılanın başına suikast planı umduğu gibi gitmeyince masumların yaralandığı kaos ortamında sanki rastgele bir kargaşa hali kimsenin ne olduğunu anlamadığı panik halini anlatıyordu. Musa Rami'nin yüzünden dehşetin boyutuna emin oluyorduk. Funda ve Musa Rami sözleştikleri gibi bir kafede buluşurlar. Kamera sürekli iki yöne hareket etti. Masanın bir tarafında hareketli, anlatan Funda varken diğer tarafta sabit duran, dinleyen Musa Rami. Işıklar kararır, insanlar kaybolur. Masada oturan iki kişi kalır. Geri kalanlar önemsizdir. Konuşma sırası Musa Rami'ye gelir. Ve hikayesini anlatır. Bizler için hepsi bir hikaye olsada Funda için gerçektir. Ve gerçeği kaldırmak zordur...

Musa Rami bir kırılma noktası olarak oğlunu arar. O Londra'da tehlikeden uzaktadır. Sevdiğine seviyorum demek zordur eğer bilmiyorsa. İçinde tutmak daha zordur. Telefon kulübesindeki o adam umutsuz bir aşkta olan herkesi anlatıyordu. Sorunlar yağmur gibi üstümüze boşalırken bir nefes boşlukta gecenin tek güvenli yerinde yüzleşmek kendimizle böyle hissettirmez mi?

İlerleyen zamanda karşımıza çıkacak sorunların habercisi olarak Mesut komiserin kıskançlığını bariz olarak bize

gösterildiği sahnede ki çekim hatalarını çok sık değişen kamera açılarına verebiliriz sanırım. Bu sahneye kadar hiç birisi beni rahatsız etmemişti. Dikkatsiz seyircilerin bu sahnenin aslında flashback olduğunu fark etmediklerine eminim.

Onur Ünlü her zaman özgün olmuştur benim için. Korkusuzca riskler alabilen bir yönetmen. Aynı sahneyi üç defa, konuyu üç farklı şekilde ilerlerken izliyoruz. Hangisi gerçekten oldu bunu bize bırakan yönetmenimiz karakterle bağ kuran herkese jest yapmış. Sizin için Musa Rami hangisini seçecekse o oldu. Musa Rami için hiçbir şey rastgele değildir. Bir kamyon bile zamanlamasıyla işin içindedir. Volkan Selanik'liyi öldürdüğünden beri tüm hayatı izleniyordur ve her şeyde parmakları vardır. Dünyası iyice daralmıştır. İzmitli bir şey yapmasa bile teşkilat içinde öğrencileri olarak gördüğü polislerin ona silah doğrultması Musa Rami için olayların ne noktaya geldiğini gösteriyordu. Bekir dışında kimse yoktur onu koruyan ve inanan.

Cesur yönetmen Onur Ünlü vaz geçmemiş olsa gerek ki piknik sahnesinde bizlere ne oluyor dedirtti. Sorunların arasında eğlendiklerini klişe şekilde mangal ve voleybolle göstermemesi iyi olmuş. Çünkü bu son mutlu oldukları gündür. Her şeye rağmen gerçek olamayacak bir müzikal gibi olmalı. Üstüne patlayıcı

bağlayan Musa Rami'nin etrafını saran onlarca adamın etrafını sardığı sahne de Onur Ünlü farkıydı. Gereksiz ve gerçek dışı gelebilir insanlara. Ama o çıkışın olmayışı ve çaresizliği kesin olarak anlatmanın yolunu bu olarak görmüş. Aynı olayı tecrübe eden insanlar kendi bakış açılarıyla anlatır. olay tek, hikayeler hislerle çeşitlenmiş. Bunun gibi geldi birazda bana. Olaylar hislerle doluyordu. Siyah bir masa, herkes siyah, masada boş bir kül tablası ve dokunulmamış bir bardak çay. Oda sigara dumanıyla iyice boğulmuş halde. Hani şu son aile fotoğrafı vardı ya, Musa Rami'nin doğum gününde çekilen. O sim siyah masaya konulur. Alaycı ve rahat bir sesle seç denir. Hangisi yaşasın? Elbette her aile evlatlarını bir birinden ayıramaz. Hepsini eşit sever. Bu yalana katılmayan Onur Ünlü senaristliğini yaptığı Polis filminde gerçekçi davranmış. Musa Rami en başından beri ayrı tuttuğu Londra'daki oğlunu seçti. Ben şahidim. Bir baltaya sap olan evlat daha çok sevilir. Geri kalanlarda sevilir ama başarısızdır. Yinede birini seçmek ne acı. Yağmur yağıyor. Arabada bir adam ağlıyor. Açı değişiyor ve arabaya tepeden bakıyoruz. Çaresizliği görüyoruz. Hiçbir yere gidemeyişimiz, saplanıp kalışımız. Bu Onur Ünlü nasıl bir adam ya? Bir duygu böyle mi güzel anlatılır!

Ailesinin geri kalanını korumak için uzaklaştırmaya karar veriyor Musa Rami. Ölmesin diye seçtiği biricik oğlu çıka geliyor. Babası onu aramıştı sesi

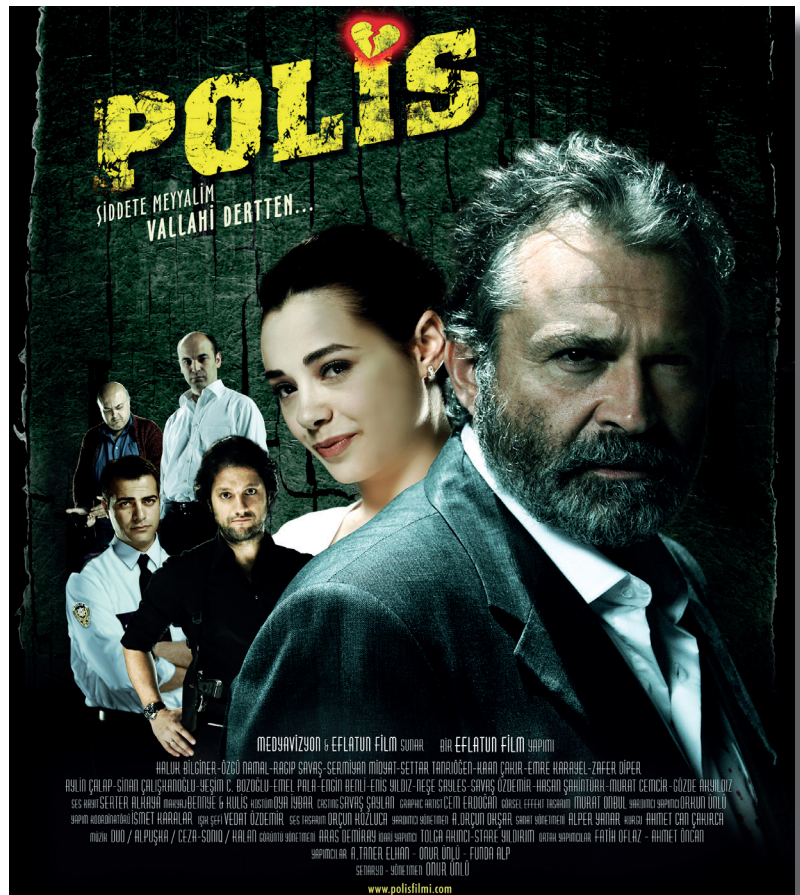

kötü geliyordu. Endişelenmiş gelmiş işte. Ama siyah adamlara güven olur mu? İlk o ölecekti elbette. Musa Rami'nin gözleri önünde. Eğer bir defa tek bir açıdan izlesek sıradan gelirdi. Ama pek çok açıdan defalarca izledik ölümünü. Musa Rami için böyle bir işkenceydi çünkü. Başını bilinci kapanana kadar duvarlara vurduracak bir hataydı onu seçmek, onu aramış olmak. Ön görülü Musa Rami bunu göremedi. Oysa başının arkasında bile gözleri vardı. Kendi ailesinin mezarını kazdı. Belki gerçek manada? İstanbul Kasabı önünde kara masada otururken ona söylenen sözleri hatırlıyordu. "Kendi kolunu kesip vitrine koyan kasap gibisin." Bir deli üstüne alınmaya hazırlanırken Musa Rami geç anlamıştı bu sözü. Funda'yı ziyarete gitti gizlice. Funda evdeyken, ondan habersiz girdi. İki kişi aynı evde ama Musa Rami sessizce evi geziyordu. Yatak odasında ilginç bir şey oldu benim gözümde. Musa Rami iç çamaşırlarının olduğu askılığa yöneldi. Bir erkek için kadının iç çamaşırı sapıklık olarak algılanmamalı. Aşıktı Musa Rami. Bu yüzden Funda'nın iç çamaşırları başka anlam taşıyordu. Mahremdi, herkese öylece göstermezdi. Özel ve gizli. Musa Rami için en yakın olduğu an askılıkta durdukları andı. Bunun bilincindeydi muhtemelen. Funda'yı gizlice dinlerken bile ağzından çıkan her sözü dikkatle dinliyordu. Onun kahramanıydı. Her zaman öyle olmalıydı. Funda ona soracaktı bir mermi havaya sıkılınca ne kadar süre havada kalır, mermi nereye, ne kadar

uzağa düşer. Bunu bilmiyorum diyemezdi. Bunun için silahını havaya kaldırıp ateşledi ve mermiyi bulmak için yürümeye başladı. Kimse bunu yapmaya kalmaz saçmadır. Ama Musa Rami aşıktı. Bu olması gerekendi onun için. Bela hep beklenmedik zamanda gelir ya. Mesut komiser onu tuklamak için gelir. Funda ile arasından çıksın diye değil tabi ki, sivillerin yaralanmasına sebep olduğu kargaşa yüzünden. Bekir yine yardıma koşmuştur hayatı pahasına. Ama İzmitli Musa Rami'yi kurtarmak konusunda daha kararlıdır. Kelepçeli haldeyken ailesinin yok oluşuna doğrudan şahit olamaz. Musa Rami dışında herkes vurulur. Ve o harika replikler gelir: ..."Ama ben masum değilim ki Bekir. Alışveriş merkezinde ortalığı bir birine katan bendim"..."Ama

ben masumum Yılmaz. Hiçbir şey yapmadım." Musa Rami güçsüzdür. Çaresiz ve yalnız. Kiralık katil tutar kendisine. Başını evinde bulacağı. Koskoca Musa Rami aslında ne kadar güçsüz ve çaresizmiş. Aile fotoğrafının olduğu duvar artık boştur.

Musa Rami yavaş yavaş kabulleniyordu. Artık yaşlı bir adamdı. Yorulmuştu ve zamanı tükeniyordu. Belki kendi bildiği yolla ölmek daha kolaydı. Silahını başına doğrultmak. Ama ilahi inanç yine ona güç verdi. Neden sadece onlar kazansın? Üniformasını üstüne giydi. İntikamını alması gerekti. Son bir defa Funda'yla buluştu. Ve o sahne geldi: "seviyorum de..." Onur Ünlü bu ikilinin sahnesini 2008 yılında Güneşin Oğlu adlı filmde tekrar kullanacaktı...

TRUMAN SHOW

Türkan Şahin

1998 yapımı bir filmidir. Bu filmlerin enteresan tarafı gelecekte haber veriyor olması. Matrix, Fight Club'ta böyledir. Bu filmin baş rolü Jim Carrey'dir. Bu filmde komik bir yüzden muhteşem bir trajedi çıkıyor ve bunu oyunculuğu ile yansıtıyor. Truman duygularını beden dili ve mimikleriyle gözler önüne seriyor. Filmin başında başrolün bir sanal dünyada yaşatıldığı anlaşılıyor. Truman'ın hayatı bir oyun ama bu hayatı doğal ve her şey normal bir şekilde ilerliyor. Truman karakteri doğduğu günden itibaren devasa bir fanusun içinde haberi olmadan yaşar. 30 yıl boyunca reklam bile verilmeden insanlar bu reality show'u izliyor.

Yer alan diğer oyuncuların hepsi rol olduğunu bilerek 30 yıl boyunca Truman'la yaşar. Truman dışarı çıkmayı, kaçmayı düşünmesin diye küçük yaşta babasının denizde boğularak öldüğü senaryosu oynanmıştır. Truman'da deniz korkusu oluşturulmuştur. Truman'ın bütün hayatı korkularla şekillendirilmiştir. Oyun olduğunu fark ettiğinde üzerine baskılar gelmeye başlamıştır. Truman'ın hayali Fiji adalarına gitmek ve küçüklük aşkı Lauren'e kavuşmak. Truman'ın hayalleri gerçektir.

Modern insan belli kalıplara koyuluyor ve o şekilde yaşıyor. Eğer Truman gibi kalıpları kırabilirsek bu yaşamdan

çıkabiliriz. Aslında filmdeki gibi hayattaki yaşananlar insanlar için bir direttir. Örneğin, bir telefon alınacağında bunu ben alırım ama bunu bana aldırmanın bir dayatması vardır. Hayatımızda ne kadar ekran varsa o kadar izleniyoruz. Örneğin, gps teknolojisi sizin gittiğiniz her yeri bulur. Bizlerde aslında hayatımız boyunca izleniyoruz. Truman'dan bir farkımız yok. Tek fark burada herkes Truman ama Truman orada yalnızdı. Truman Show'un söylediği en önemli şey; hayatımız bir fanus ve bu fanusun bir yönetmeni var. Bu yönetmen kapitalizm, medya ve benzeri unsurlardır diyebiliriz. Bizler hepimiz kapitalizmin bir oyuncusuyuz,

sahteyiz. Aslında bu bir işçinin bir ücret karşılığında fanusun içinde sürekli aynı işi yapmasıyla eşitir. Buna Charlie Chaplin'in Modern Zamanlar filmi ni örnek verebilirim. Aslında bizim yaptığımızda Truman'ın karısı gibi gönüllü köleliktir. Gerçek hayatta filmdeki gibi bir reality show'dur. Bu filme kazandıran, Truman'ın dünyasını finanse eden ve ürün yerleştirmelerdir. Bizde bu ürün yerleştirmelerden etkileniyoruz. Dünyada televizyon reklamları, radyo reklamları ve çıkan her türlü reklam bizi yönetiyor. Ekranda çıkan ürünlere yöneltiliyor ve bilinçaltımıza yerleştirip ihtiyaç haline getiriyor. İnsanoğlu içinde bulunduğu dünyayı sorgulamıyor onun dışında bir dünya olduğunu düşünmüyor. Fanusun içindeki reklamlarda biri Truman'ın kahve içmesi, işte böyle yaparak izleyicileri etkiliyorlar ve amaçlarına varıyorlar. Orası aynı zamanda açık bir reklam stüdyosudur. Programdaki tüm ürünler dışarıda satılıyor. Reklam bir kültürün, bir mantığın üretim ve dağıtım aracıdır. Modern toplum bu şekilde insanlara al der. Modern toplumda anı yaşa demek sınırlar, değerler, tabular olmadan yaşa demektir. Yani sadece al der. İnsanın şuan ki baskı, yönlendirmeden kurtulması için geçmişe sığınması gerekir. Truman'ın kaçmasının tek yolu korkularını yenmekti. Modern toplumda insanlara sürekli korku üretir. İllaki filmdeki gibi büyük bir korku olması gerekmez. Diş fırçası reklamıyla korku yara-

tılabilir. Bu fırçayı almazsan dişlerin sararması artar, diş etlerinde kanama olur v.s bu gibi korkular oluşturulur. Filmde bize bu üretilmiş, yapay korkuların aşılmasını gösteriyor. Eğer Truman denize girmeseydi o yaratılan sahte dünyadan çıkamazdı. Aslında hepimiz birbirimizin ayna kamerasıyız. Birbirimize bakarız, eleştiririz, yargılarız. Dışlanma korkusu bu temellidir. Kendimizi topluma beğendirmek ona uymak isteriz. Bizler bahsettiğimiz bu modern toplumun mümessili yani taşıyıcısıyız. Toplum olarak üretileni başkalarına aktarıyoruz. Alışıyoruz doğru, yanlış, gerçek, sahte olup olmadığını sorgulamıyoruz. Modern toplumun bize yaptığı muhakemesizleştirmektir. Herkes neyi önemsiyorsa onun Tanrı'sı ve dini odur. Örneğin, filmde olduğu gibi sürekli ekran karşısında olanların dini ekrandır. Tanrısı yönetmendir. Bugün telefonlarımızla yaşadığımız resmen bir aşktır. Zihnimiz hayatımız boyunca bir etkiye maruz kalıyor, özgür karar veremiyoruz. Reklamlar bizi etkiliyor. Bir yoğurt alırken bile reklamların bizde bıraktığı etkiye göre hareket ediyoruz. Modern dünya yeni bir dindir aslında, reklamlar ise bizi şekillendirir. Bir kurgu varsa gerçekliği artırmak için kurbanlar verilir. Filmin anlattığı kamera olgusu kıymetlidir. Kapitalizm, modern toplum, medya, reklamlar v.b. gücü çok ve aşikârdır. Truman korkusunu yenip fanusun duvarına dayanıyor. En önemli noktada budur. Sahne aydınlık

ve parlaktır, gerçek hayat ise sade ve karanlıktır. İşin içine kendimi katacak olursam, benim haberim yok fakat herkes beni tanıyor ve benim gerçek hayatımı biliyor, izliyor çok farklı bir şey. Truman Show aslında insanların nasıl kısırlaştığını da gösteriyor. Bizleri sürekli ekran başında tutması ve yansıtılardan fazlasını bilmememiz kısırlaşmamıza yol açıyor, düşünce özgürlüğümüzü kısıtlıyor. Bizleri sosyal hayattan geri tutuyor, insanlarla iletişimimizi azaltıyor. Truman kurgusal dünyayı fark ediyor, ekrana bakarken ekran tarafından izlenmek resmen bize yansıtılan oyun içerisinde oyunun nasıl uygulanacağını gösteriyor. Truman Show bize bunların yanında subliminal mesaj da veriyor. Hatta ne kadar tüketirsen o kadar iyisin demeye çalışıyor.

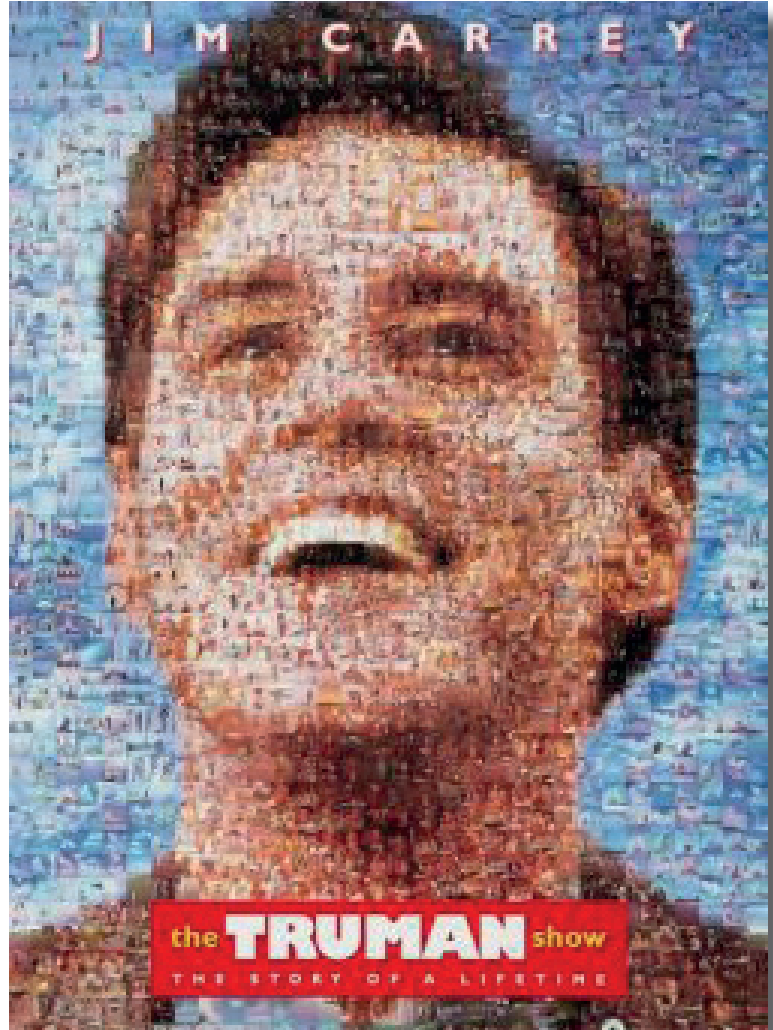
Truman Show'da küresel köyden bahsetmekte mümkündür. İnsanları ekran başına bağladığı için tek tip yaşam formunu da ifade ediyor. Tüm dünya bunu izliyor ve orda ne yeniyor, içiliyor ve giyiliyorsa tüm dünyada ki insanlarda oradan etkilenerek aynılarını yapmaya çalışıyor. Bu da demek oluyor ki kültür farklarının yok oluşu. Marshall ; "Küresel köyden küresel köye, küresel köyün dünyayı yakın bir gelecekte mezra haline getirmek ve bunu yakasından tutup istediği tarafa çekecektir" diyor. Filmin bazı sahnelerinde yuvarlak içinde ekran gösterilir. Ve orada bizim gözümüz kamera olup izliyor

ve diğer yandan ise kendimizi filmin içinde hissediyoruz. Filmde bazı sahnelerde tutsak olduğunu aynalardan anıyor, kameralara bakarak oyun bitti gibi cümleler kuruyor. Bu sahnelerde izleyiciyi düşündürüyor acaba Truman izlendiğini biliyor mu? Filmde ki kapıların ana rahmini temsil etmesi ve temiz yeni bir hayatın başlangıcı gibi anlamları çağrışım yaptığını söyleyebiliriz.

Truman filmin sonunda korkularının üzerine gidip kaçmıştır. Ve filmin etkili düşündürücü sahnesi yani filmin sonu Truman adımını attığı kapının arkasında onu neler beklediğini bilmiyor. Sonu iyi mi kötü mü bilinmiyor film bize bırakıyor nasıl ve ne şekilde olayların ilerleyeceğini. Bizler fanusta yaşıyoruz belirli kurallar var, bunlara uyuyoruz. Ona göre yaşıyoruz, giyiniyoruz, yiyip içiyoruz ama yapmamız gereken bu kalıplardan çıkmaktır. Toplumdan dışlanmaktan korkmamamız, umursamamamız gerekir. Toplum bir zindandır, filmin bize önerdiği şey; etrafımızı saran duvarı kırmanın yolu, korkularımızı yenmektir. Bir başka şekilde de Fight Club'ta da Chuck ölüm korkusunu yenip silahı kendine çevirseydi korkularını yenemezdi. Filmin ayrıca denizdeki sahnesi mükemmeldi. Fırtınanın çıkması, dalgaların oluşması ve Truman'ın her defasında geminin içinde düşmesi dalgaların gemiyi zedelemesine rağmen vazgeçmemesi. Yani üzerimizdeki baskıları fark

edip, çetrefilli, zorlu yollara dayanarak bu baskıları yenmemizle eşitir. Medyayı bize sunulanı düşünmemiz gerekir. Araştırma yapıp körü körüne verileni almamamız gerekir. İşte bu filmde bize onu söylüyor. İnsanların nasıl olduğunu nasıl bağlandığını gösteriyor. Mesela filmde insanlar işini gücünü bırakıp, uykusuz kalarak 24 saat canlı bir şekilde ekranları başından kalkmıyor. Kamera açıları ise yukarıdan aşağı çekimler olmuştur. Belden çekimler olmuştur ayrıntıya girerek Truman'ın yüzünü çekip hissettiği duyguları bize yansıtıyor. Kamera açıları fazla derin değildir. Daha çok kurgu üzerine bir filmidir. Genel çekimler faz-

ladır. Filmin vermek istediği mesajı açık bir şekilde bize veriyor. Oyunculukların hakkı verilmiştir, Truman üzerine düşen görevi oyunculuğuyla sergilemiştir. Yani biz insanlar her şeyin hazırım istiyoruz, her şey ayağımıza gelsin biz onu alalım kullanalım. Ve biz bu düşüncede olduğumuz sürece körleşmeden, kısırlaşmadan, makineleşmeden geri kalmayacağız. Düşüncelerimi Charlie Chaplin'in söylediği bir sözle bitirmek istiyorum: "Çok fazla düşündük ama çok az hissettik, makinelerden çok insanlığa ihtiyacımız var, zekâdan çok şefkat ve kibarlığa ihtiyacımız var, bunlar olmadan yaşam şiddet dolu olur ve her şeyi kaybederiz.

KAPLUMBAĞALAR DA UÇAR

Mehmen Emin Yücel

1 Şubat 1969 İran doğumlu yönetmen Bahman Ghobadi sektöre ilk adımını radyoda işe başlayarak attı. Asıl amacı yönetmen olmak olan Ghobadi daha sonra ilk kısa metrajlı filmi olan Siste Yaşam'ın yönetmenliğini yaptı. Uzun metrajlı film hayatına ise 2000 yılında yönettiği Sarhoş Atlar Zamanı'yla başladı. Film Cannes Film Festivali'nde Altın Kamera ödülü aldı.

Ghobadi yetişmiş olduğu bölgedeki sınır sorunu, savaş, özgürlük, hayat mücadelesi, faşizm ve diktatörlük konularını dert edinmiş ve filmlerine en iyi şekilde yansıtmıştır. Filmlerinde gerçekçiliği ve

doğallığı yakalamak için Kaplumbağalar da Uçar'da olduğu gibi oyuncularını olayın geçtiği yerdeki halktan seçmiştir. Kendini en iyi şekilde, senaristliğini ve yapımcılığını üstlendiği 2004 yapımı Film Kaplumbağalar da Uçar'da gösterdi.

Saddam dönemi, Amerika Birleşik Devletleri'nin Irak'a girmeden birkaç hafta önce, Irak-Türkiye sınırında bir mülteci kampına gitmek isteyen, ailelerini kaybettikleri yer olan Halepçe'den Kanibo'ya yeni gelen 14 yaşındaki çocuk anne Agrin, Amerikalı askerlerin tecavüzünden dolayı dünyaya getirdiği, göremeyen

çocuğu Riga ve geleceği görebilen önceden sezebilen, mayına basarak kollarını kaybeden abisi Hengov, yaşadıklarını belki normal bir bireyin kaldıramayacağı bu zorluklara rağmen hayatta kalıp yaklaşan savaşın ortasında canlarını tehlikeye atarak, köydeki diğer çocuklar gibi düşük ücretlere geçimlerini sağlıyorlar.

Satellite ise anten ve uydu takarak civar köydekilere ve Kanibo'ya televizyon izletmeyi getiren ve Kanibo halkına cami hoparlöründen yaklaşan savaş hakkında haberleri duyuran, teknolojiye meraklı biridir. Köydeki çocuklarla

ilgilenen, onların geçinmelerini sağlayarak sorumluluk alan, çocuklara liderlik yapan, davranışları ve konuşmasıyla yaşının üstünde olan, büyük bireyler gibi hareketler ve davranışlarda bulunan, köydeki çocukları seven onlara matematik, fen ve bilim yerine hayatın gerçekleriyle yani yaklaşmakta olan savaşa hazırlanmalarını sağlar.

Agrin'i uçurum kenarında ilk gördüğümüzde filmin sonu gösteriliyor. Sonra İsmail gözükür. "Şu Saddam'ın bize yaptığına bak. Suyumuz yok, elektriğimiz yok, hiçbir şeyimiz yok. Her şeyden mahrum kaldık. Televizyonlarımız bile çalışmıyor. Neler geldi başımıza, neler geldi." der. Saddam döneminden sonra çekilen ilk film olma özeliğini taşıyan filmde Saddam'ın yönetimindeki dönemine eleştiri yapılmıştır.

Agrin sırtında Riga'yla gelir. Tıpkı bir kaplumbağa gibi, sırtında evini ve yükünü taşıyıcı gibi, Agrin için bir yük olan Riga, Hengov için ise sığınak olan bir çocuktur. Agrin, Satellite'den halat ister ilk tanışma sahneleridir.

Satellite kıza o kadar aşık olur ki. Abisi Hengov ona kafa atmasına rağmen "seni affettim kız kardeşine dua et" der. Satellite'nin gözü ondan başkasını görmez, Agrin kovayla su doldurmaya gittiğinde peşinden koşar. Su doldurduktan sonra dönüşte bir kaynak görür. Satellite'ye sorar bura-

dan niye su doldurmuyorsunuz ? Burada daha önce çocukların boğulduğunu söyler ama kendisi suya daldığında öyle bir şey görmediğini kırmızı balık gördüğünü söyler. Agrin kırmızı balık olsaydı, Riga'nın gözüne iyi geleceğini söyler. Aşkını dile getirebilmek için dünyada olan lisanlardan başka bir lisan olması gerekir. Satellite aşkından suya her gün kırmızı balık aramak için dalar.

Satellite ve İsmail Erbil'e uydu almaya giderken bindikleri araca bir yolcu biner. Geleceği gören bir çocuğu aradığını söyler. "Her yerde savaş var, o gelecekte haber veriyor. Bugünlerde para haberlerde" der. İsmail ise çanak alsaydın televizyondan haberleri izlerdin der. Yolcu ise televizyondakilerin hepsi yalan, yalan söyleyip ceplerini dolduruyorlar der. Bugünlerde olduğu gibi medya gündem değiştirmeye ve gerçeği saklamaya, sansürlü haber yapmaya ve daha çok para kazanmaya yönelik haber yapıyor. Medya parası ve gücü olan iktidar olanların tarafında olduğu sürece gerçekler aydınlığa kavuşmaz. Medyanın gücü mü ? Gücün medyası mı ? Karar sizin.

Amerika'nın dünya üstünde birinci güç olmasını tek cümleyle nasıl anlatırsınız ? Satellite uyduyu taktıktan sonra İsmail ve köyün ileri gelenleriyle televizyona bakarlar. Bush'u gördüklerinde Satellite İsmail'e "bak bu bay Bush, dünya onun ellerinde" der. Kanibo köyüne bir kamyon

gaz maskesi gelir. Satellite köy halkına savaş geliyor demez der. Halka gaz maskesinin nasıl kullanacağını gösterir. Satellite, Agrin'i görünce ona da gaz maskesini Shirkooh'la yollatır. Kardeşi sandığı Riga'ya da bulacağını söyler. Savaş ortasında büyüyen bir çocuğun Riga'nın gaz maskesiyle oyun oynaması zaten filmin amacının savaşı anlatmak olması beni en derinden etkileyen sahnelerden biri oldu.

Satellite, Ahmet'e mayın satmak için pazarlık yapmaya gittiğinde onunla Amerikan biri gibi konuşur. "Hello Mr." Ahmet ona niye kendi dilinde konuşmadığını sorar. Satellite bugünlerde hello bile parayla der. Amerika onlara en önemli şeyleri olan dillerini satın alarak kültürlerini yok etmeye çalışıyor. Bir millet dilini ne kadar korursa kültürünü de korur.

Agrin'e tecavüz edildiği sahnede hem kullanılan sesler hem de Agrin'in oyunculuğuyla gerçekçilik anlamında sizi öyle vuruyor ki. İçinizde Agrin'e yardım etme isteği oluşuyor. İyi film size film izlediğinizi unutturan filmidir.

Agrin yaşadıklarını zor kaldırırken Riga'ya bakmak istemez. Onu ailesini öldürenlerin çocuğu olarak görür. Ondan kurtulmak ister. Hengov, Riga'yı Agrin'den uzak tutmak için Satellite'le birlikte bir yere götürürken, geleceği görür. Irak ve Amerika arasında savaş başlayacağını söyler. Satellite köy halkını uyarır, tepeye tırmanmalarını söyler. Helikopterden milletin üstüne notlar atılır.

Atılan not da şöyle yazar. “İyi günler gelecek. Adaletsizlik, tahlihsizlik ve zorbalığın sonu. Biz sizin dostunuz ve kardeşiniz. Bize karşı olanlar düşmanımızdır. Bu ülkeyi cennet yapacağız. Acılarınızı dindirmeye geldik.” yazılıdır. Filmde Halepçe karşıtlığı var, ilk başta Amerika’nın yakıp yıktığı sonrasında Irak’a bir müjdeleyici gibi geldiği anlatılıyor. Amerika’nın iyi ki geldiği gösteriliyor.

Yönetmen Ghobadi, Shirkooh’u kafasında düşünceli ve masum biri olarak tasarlamış. Satallite, Riga’nın girmiş olduğu mayın tarlasından kurtarmak isterken Shirkooh, Satellite’ye dün gece kabus gördüğünü oraya gitmemesini söyler ama Satellite kurtarmaya gider. Tüm çabalarına rağmen Riga mayına basar. Satellite’nin ayağı sakatlanır. Shirkooh, Satellite’nin her gün göle dalıp kırmızı balık aradığını biliyor ve başına bir şey geleceğinden korktuğu için ona kırmızı boyalı bir balık hediye eder. Amerika Irak’a girer ve her yeri hakimiyet altına almak için askerler yerleştirilir. Hengov, Agrin’in Riga’ya taş bağlayarak suya attığını onu öldürdüğü geleceğini görür ve göle gider. Hengov suyun başında Satalite’nin ağlayarak durduğunu görür. Hengov suya dalar. Çocuğun cesedini görür hemen ardından Hengov, Agrin’i bulmaya çalışır. Uçurumun kenarında Agrin’in geride bıraktığı ayakbalarını bulur.

Film sizi baştan sona kendinizi sorgulamaya yöneltiyor. Ben ilk izlediğimde benim yaşadığım bu

çocukların yaşadıkları yanında nedir diye sorgulattı. Filmdeki çocukların hayatları paramparça edilmesi, savaşın etkisiyle küçük bedenlerinin dağılması, belki de ailelerini tanımamaları diktatör ve faşistlerin başlattığı savaşın, ortaya çıkardığı kötü sonuçlar yüzünden, geleceği çocukların oluşturacağı dünyada onları yok saymak yanlış bir düşüncedir. Savaşın ortasında çocukların psikolojisini anlamak elbette kolay değildir. Öldürülen insanlara canlı canlı tanık olmaları, işkence ve tecavüzlerin olduğu ortamda hastalık ve açlıkla tek başına bırakıldığı gerçeğini yok sayamayız. Yardıma muhtaç bir insana yardım etmeyi, karnı aç bir insanla yemeğini paylaşmayı, merhamet etmeyi... Bazı şeyleri okulda öğrenmezsin. İnsanlığın okulu yoktur. Yürümeyi öğrenmeden sana ölümün nasıl olduğunu gösterirler. Onlar dünyayı paylaşma peşine düşmüşken sen deneme tahtası olursun.

Hengov’un özel gücü var, geleceği görüyor. Bunu senaryodaki olayları birbirine bağlamak için kullanmışlar. Hengov sabaha doğru uyanır. Agrin’in Riga’ya vurduğunu görür. Riga’nın burunun neden kanadığını sorar. Hengov, Riga’yı alıp bir yere götürüyor ama nereye gittiğini söylemiyor. Senaryo’nun zayıf kaldığı kısmıydı.

Ghobadi filmlerinde gerçekçiliği ve doğallığı yakalamak için Kaplumbağalar da Uçar’da olduğu gibi oyuncuların hem deneyimsiz olmalarını hem de senaryodaki oyuncuyla haya-

tında bazı şeyleri görmüş ve yaşamış kişilerin oynamasını istemiştir. Çocuk oyunculuğu yönetmek zordur. Çocukları kullanarak derdini anlatmak Ghobadi’nin ne kadar cesaretli ve başarılı bir yönetmen olduğunu gösteriyor. Filmin stüdyoda değil de dış mekanda çekilmesi yönetmenin her şeyi yönetmesini engeller. En zor şeylerden biri ışığın kontrolü onun elinde olan bir şey olmadığı için zorluk bakımından hiç kaçınmamış.

Filmde müzik kullanımı önemlidir. Filmlerle müziğin birleştiği filmler başarıyı ve kalıcılığı yakalamayı başara bilmişlerdir. Baba filminde kullanılan müzik, Dövüş Kulübü filmindeki müzik veya Çağrı filminde çölde kullanılan müzik sizi orda gibi hissettiriyor. Kaplumbağalar da Uçar’daki kullanılan müzik ise insanı oradaki yaşanan savaşı, buhranı içimizde hissettirecek bir atmosfere yöneltiyor. Kaplumbağalar da Uçar filmi Berlin Uluslararası Film Festivali’nde Barış Ödülü, 52.San Sebastian Film Festivali’nde de Altın İstiridye En İyi Film ve Senaryo bunun dışında daha birçok ödül kazanmıştır. Bu filmin dışında Ghobadi’nin yönettiği 2000 yılında çıkardığı film, Sarhoş Atlar Zamanı’nı izlemenizi tavsiye ediyorum.

Masumiyet en çok çocuklara yakışır. Masumiyeti ortadan kaldıran kişilere eleştiri konusu olan filmi, yönetmen Ghobadi “Diktatör ve faşistlerin politikalarına kurban edilen tüm masum dünya çocuklarına ithaf etmek istiyorum” demiştir.

KİM'İN ADASI

Seda Öksüz

Kim'in Adası 2009 Güney Kore yapımı bir film olup yönetmen koltuğunda Hea-jun Lee oturmuştur. IMDB'de 8.1 puanı vardır. Hem dram hem komedi türünde bir film. Başrol oyuncular Jung Jae-Young ve Jeong Ryeo-won'dur. Bu filmi çekmek için fazla maliyet de gerekmemiştir çünkü film dar bir alanda ve az oyuncuyla çekilmiştir. Film bir buçuk saatliğine robotlaşmış, monoton dünyadan bizleri alıp götürüyor.

Filmin konusu hayattan tüm beklentilerini bitirmiş, umudunu kaybetmiş ve sevgilisi tarafından terk edilmiş, ka-

pitalist sistemi tüketen tüketen sonunda kendini tüketen adamın intihara kalkışması ve Han Nehri'nin köprüsünden atlaması ancak ölmeyi başaramamasıyla başlıyor. İssiz bir adada yaşamaya çalışıyor. İlk günler kurtulmaya çalışsa bile ilerleyen zamanlarda vazgeçiyor ve o adada umutlarıyla birlikte yaşıyor. Bu sırada kendini odaya kapayan bir kızda adamı odasının penceresinden kamerasıyla sürekli izliyor. Kısacası film hayattan umudunu kaybetmiş iki insanın birbirlerini bularak tekrar hayata dönüşünü anlatıyor.

Film umutsuzluklardan do-

ğan umutları anlatıyor. Bu cümleyi biraz açacak olursak, adamın hayattaki umutsuzluğu yüzünden intihara kalkışıp bunu becerememesi, ıssız bir adada yaşamaya başlamasına neden olmuştur. Çok acıktığında ise mantar bulup "en kötü ihtimalle ölürüm" diye umutsuzca davranırken, kuşların pisliğinden bir şeylerin yetişmesini umut etmesi, yani bu adam için umutsuzluğun dibinde demlenirken birdenbire umudun zirvesine çıkmak filmin çarpıcı yönünü oluşturuyor.

Kapitalist sistemin insanların hayatını ne kadar değersiz

kıldığını, insanları mutsuzlaştırdığını oysa ki o düzenden bir kopabilirsek ne kadar mutlu olacağımızı bize gösterdi. Bu düzenden de kopabilmek için önce bizi mutsuzluğa sürükleyen manevi değeri hiç olmayan şeylerden kurtulmalıyız yani şuanda içinde bulunduğumuz zamanda hayatımızın önemli bir yerini kaplayan kredi kartları, bu kartlar filmde o kadar önemsizleşiyor ki yeri geldiğinde o kartlar kuş pisliklerini bile kazıyor ve adamın bu kuş pisliklerini kazırken karta sonunda işe yaradı demesi. Ördek şeklindeki evi bulup evime kavuştum demesi de hayal ettiği hayatın aslında hiç hayalini kurmadığı bir dünyada olduğunu keşfetti. Para olmadan da bir şeye sahip olabileceğini gösteren, paranın alamayacağı şeylerin umut gibi mutluluk gibi olduğunu, hayatımızda da bizi umutsuzluğa sürükleyen şeylerin aslında hiçbir öneminin olmadığını anlatan kısa ve akıcı bir film di.

Günümüz insanının umutsuzluğunun yanında kimsenin kimseye güveni ve yardım etme duygusu kalmamış bunu filmde de gördük; adam yardım için birilerini aradığında adamın dalga geçtiğini düşünüp kapatması, eski sevgilinin vefasızlığı, reklam yapan kadından yardım isteyip ıssız adada kaldım demesine rağmen kadının hala reklam yapması insanların çıkardan başka bir şey gütmediklerinin kanıtıdır.Şehir hayatının insanları birbirinden kopardı-

ğının ve bunun üstüne birde teknoloji gelince iyice birbirimizden koptuğumuzu filmde açık açık görebiliyoruz.

İntihar girişimlerinin çoğunun sebebi de bunlar değil mi zaten? Özellikle Uzak Doğu ülkelerinde Japonya'dan sonra Kore'de bu tarz intiharlar ve depresyona giren insanlar var. Bunların sebepleri ise işlerindeki başarısızlık, okullarında veya buldukları ortamdaki sınıf farklılıkları gibi unsurlardır. İnsanları ister istemez psikolojik hastalıklara iterek kötü sonuçlar yaşamalarına sebep olabiliyor. Örneğin kızın insan içine çıkamaması, kendini çirkin bulup başkalarının fotoğrafını kullanması, hayallerinin peşinden koşacağına bir bilgisayar başına geçip oradan hayallerini gerçekleştirdiğini sanmasıdır. Bunları bu kıza yaptıranlar yine dünyada sadece para ve dış görünüme önem veren insanlar. Kendinin kim olduğunu bilmeyen bir kız bu hep başka insanların hayatlarına özenerek yaşamış bir kız ve adam "Kimsin?" diye sorduğunda yine başka birinin fotoğrafını göndermeye yeltenen bir kız ama işte gerçek sevgi bu ya vazgeçti ve mesajını atamadı.

Teknoloji hayatımıza o kadar işlemiş ki aslında biz de eve kapanmayan teknoloji hastalarındanız. Kızın annesi "Bir şey istiyor musun?" diye sorduğunda, cevabını telefondan mesaj olarak gönderdi, günümüzdeki iletişim bozukluğu da böyle işte artık arka-

daşlarımızla buluşmuyoruz. Bir whats app grubuyla bütün sorunlar derter dinleniyor ve bizlerde işte buna iletişim diyoruz. Kendimizi kandırıyoruz derdimizi mesajla karşı tarafa anlatıyoruz ve o bizim dostumuz olmuş oluyor. Kim bilir belki senin derdini okurken yanındakilerle gülüp eğleniyor ama sana üzülmiş gibi cevap veriyor. Okulda hocalarımız bir ödev veriyor direkt internetten çıktı alıyoruz ve ödevi biz yapmış oluyoruz ama hayır biz o bilgiyi öğrenmedik biz o ödevi de yapmadık biz sadece kendimizi kandırmış olduk işte filmdeki kızın hayatı da kendini kandırmaktan başka bir şey değildir; yaptığı koşular, dışarı çıkıyorum deyip odanın dolabından odaya çıkması, vantilatörün başına geçip temiz hava alıyorum demesi bunlara birer örnektir.

Filmin içeriğine girecek olursak en beğendiğim yer adamın ilk adaya düştüğünde "Help" yazması gemiye el sallayıp "beni kurtarın" dedikten sonra help kelimesinin "Hello" olması ve gemi gördüğünde onu görmemeleri için kaçıp saklanması o kadar hoşuma gitti ki "paranın öneminin olmadığı, kredi kartların kullanılmadığı, tek başına da olsa rahat" dedim. Adam insanlara söylemek isteyip de söyleyemedikleriyle o kadar dolmuş ki adada ilk kaldığı gece kartlar gereksiz deyip attı ve nehrin öteki tarafındaki şehre o kartlar olmadan da yaşayabilirim diyerek bağırды. Aslında hepimizin yapmak isteyip de ya-

pamadığı şeyi yapmadı mı? Düşünün; dert yok, sıkıntı yok, para yok, birbirini aşağılayan insanlar yok ve hep bir umut var. Filmdeki en güzel kelimeydi “umut”. “Erişte benim için umut ve umudun tadına bakacağım” repliğine de hayran kaldım. Adam adanın içinde bir şeyler ararken de umudunu kaybetme diye şarkı söyleyerek dolandı ve umudunu kaybetmediği için tırmanamadığı ağaca tırmandı, tutamadığı balıkları tuttu ve umudunu kaybetmeden erişmesini kendi alın teriyle yaptı. Bana en dokunan sahne de bu oldu zaten umut ederek erişmeyi yapması ve bunu başardığına sevinerek ağlaması. İnsanlar günlük hayatta da işlerinde başarılı oluyorlar ama hiçbiri sonuca ulaştığında mutluluktan ağlamıyorlar çünkü sisteme köle olmuşlar, çünkü başlarında emir veren birileri var ve isteksizler, yaptıkları işleri aşk ile yapmıyorlar sadece para kazanıyorlar, haliyle kazandıkları para da bitiyor bu da sürekli çalışmalarını gerektiğini gösteriyor. Çalışırken insanlar o kadar yoğun oluyor ki sıkılmayı bile özlüyorlar bir gün çalışmasalar ve sıkılsalar eminim ki filmdeki gibi “çok sıkıldım bundan daha güzeli yok” derlerdi.

Ve elimizdekilerin değerini bilmediğimiz için yaşadığımız pişmanlıklar var. Hayatın yorucu temposundan bir şeyleri önemsiz görüp, değerlerini bilmeyip ona ihtiya-

cımız olduğunda onu bulamamız ve yaşadığımız pişmanlıklar. İşte adamında erişteyle imtihanı buydu ve o erişteyi canı çektikçe yemediği zamanların pişmanlığını yaşadı ancak bu pişmanlık onun için bir umut oldu. Bizlerde öyle değil miyiz? Anemimizin yaptığı yemeklere burun kıvırdık, beğenmedik sonra üniversiteye geldik yurtlarda öğrenci evlerinde annelerimizin yemeklerini arayıp durduk. Bu olay çoğu konuda böyledir. Bizler o adam gibi şanslıda değiliz ki bir yerlerden bu arayışımız umut olsun. Yani uzun lafın kısası elimizdekilerin değerini bilmiyoruz, değerini bildiğimiz zamanda kaybetmiş oluyoruz zaten.

Filmde adamın korkulukla konuşup takım elbiseyi giydirirken söylediği şeyde çok güzeldi “bu takım elbiseyi giydiğinde seni korkuluğa çevirecek”, günümüzdeki insanları çağrıştırdı gibi; uyman gereken katı kurallar var ve sözünden çıkmaman gereken patronun var. O elbiseyi giyince korkuluk gibi artık yapman gereken bir görevin oluyor sıkılsan da bunalsan da buna mecbursun. Çünkü günümüzde kimse korkuluğa sıkıldın mı? diye sormaz, çünkü günümüzde her şey para.

Ve filmdeki masum aşk. Aşk kelimesi o kadar masum verilmiş ki filmde umutsuz iki insanın birbirlerine umut olması. Para, araba ve

ev olmadan da mutluluğu bulabileceğimiz bir dünya da yaşıyoruz aslında ama teknoloji insanı o kadar köreltmış ki her şeyi maddiyata bağlıyoruz. Günümüz aşkları da böyle değil mi? Tanışır tanışmaz evin var mı? Araban var mı? Hiç sevdiğin şeyler nedir diye sormuyorlar. İlerleyen zamanlarda görüyorlar ki hiç hoşlanmadığı huyları var ve sonrasında hemen ayrılık. Sevgiyi bile bu kadar basitleştirip değersiz kıldılar. Ama filmde sevdiği insan için korkularının üstüne giden bir kız ve kızı hiç görmediği halde onunla kum üstüne yazı yazarak da olsa konuşan bir adam var. Saf bir mektuplaşmayla başladı ve bize teknolojisiz aşkın en güzel en temiz yanını gösterdi. Adamın geride bıraktıkları ise adadaki canlılara hayat oldu, ayakkabısı bir çiçeğe saksı olurken, korkuluğunun kafası olan teneke ise bir kuşa yuva oldu.

Filmin tekniğine ve senaryosuna girecek olursak. Ben sonuna kadar hep kızın adaya gitmesini bekledim hatta adam uyurken kuşların yaptığı sesleri kız yapıyor sandım. Senaryo klişe bir senaryo değildi. Daha doğrusu senaryonun konusu klişeydi fakat o konuyu çok güzel bir şekilde , yani normalin dışında işlemiş. Koşu sahnesinde orada bir ara kamera adamın gözüymüş gibi çekti bazen de kızın kamerasıyla görüntü aldı, bu güzeldi özellikle kamerayı

göz gibi kullanması, bunu kız içinde kullandı, kız gece dışarı çıktığında kamera kaskın içinden çekti. Yine koşu sahnesinde kamera adamın bacaklarını çekerken fazla sarsıldı. Kameranın sarsılmaması için yol yaptıran yönetmenleri de biliyoruz ama her yönetmenden beklenemez böyle bir şey. Film kesinlikle çekmek için çekilmiş film değil, çoğu insanın şuanda içinde bulunduğu durumu anlatıyor aslında. Başka bir çekim tekniğine bakacak olursak adam şişeyi ilk bulduğunda yönetmen direkt şişeyi vermedi şişenin güneşten yansıyan sarı rengini çekti. Mesela bu sahne sıradan bir filmde olsaydı direkt şişeyi verirdi. Hatta o şişe nehir kıyısında olurdu. Bir de kız şişeyi attığında suyun yansımından Ay'la şişeyi çekmesi de güzeldi.

Kurguda adam yüzmek için korkarak nehre girdiğinde suyun altından geçmiş gittiği geçiş güzeldi ve bu olayda aslında geçmişte yaşadıklarımızın geleceğimizi tamamıyla etkilediğinin açık göstergesiydi. Çünkü adam çocukluğunda yüzmek istediğinde babası, şirkette patronları ve sevgilisi onu hep aşağılamıştı ve artık bunu yapmaya cesaret bırakmamışlardı.

Film de kullanılan müzik çok masum ve kulağı yormayan bir müzik. Filmde abartılı efektlerde kullanılmamış. Adamın sudan gözlüğüyle beraber çıktığı sahnede gözlüğü parçalanmış olarak kıyıya

vurabilirdi, gözlüklerini de kendi çabasıyla yapabilirdi, ben olsaydım öyle yapardım.

Filmin izlenmesini kesinlikle tavsiye ederim. Tam da insanlığımızı kaybettiğimiz, "insanlık ölmüş" cümlesinin sürekli dillerde pelesenk olduğu şu zamanda insan olduğumuzu hatırlamak için mutlaka izlenmesi gereken bir film. İş, okul, para, kredi kartlarının hayatımızı esir aldığı bu dünyada bize umut verecek böyle filmlere ihtiyacımız var. Bu film hayata dair kaybettiğimiz ve kaybetmeye meyilli

olduğumuz ne varsa hepsini geride bırakıp umudun her zaman yanı başımızda olduğunu hissetmemizi sağlayan bir film. Filmde en sevdiğim diyalog "bu uluslararası bir mektup arkadaşlığı çünkü İngilizce konuşuyoruz." dediği yerd, hem komik hem anlamlı bir cümleydi.

Bir tavsiye daha vereyim filmi izlemeye başlamadan önce mutlaka marketten hazır bir erişte alıp onu yerken filmi seyredin pişman olmayacaksınız.

CENNETİN ÇOCUKLARI

Fatma Kazar

İranlı yönetmen Majid Majidi'nin 1997 tarihli üçüncü uzun metrajlı film, 1999 Akademi Ödülleri'nde "En İyi Yabancı Film" dalında Oscar adaylığına sahip olan ilk İran filmi olma özelliğini taşımaktadır. Ödülü Roberto Benigni'nin Hayat Güzeldir filmine kaptırsa da Polonya Uluslararası Film Festivali; En İyi Film, Lucas Uluslararası Film Festivali; En İyi Film ve Montreal World Film Festivali; En İyi Film ödüllerini almıştır. Film 180.000 dolara mal olmuştur. İranlı aktör Mohammad Amir Naji (baba) bu film ve başka filmlerde oynamış olan yıldız oyuncudur.

Film, bir çift ayakkabının kaybolması ile birlikte doğan sıkıntıyı üstün bir ahlak ve olgunluk ile çözmeye çalışan iki kardeşi anlatır. Ali, kardeşi Zehra'nın ayakkabılarını tamirden alır. Sonrasında uğradığı bir dükkânda kaybeder. Zehra'ya ayakkabılarını kaybettiğini ve bu durumdan ebeveynlerine bahsetmemesini söyler. Zehra'da sahip olduğu tek ayakkabısının abisi tarafından kaybedilmesi sebebi ile okula nasıl gideceğini düşünür. Ali ise babasının yeni bir ayakkabı alamayacak kadar yoksul olduğunu bildiği için sahip olduğu tek ayakkabıyı kardeşi ile ortak kullanır.

Zehra, okula giderken abisinin ayakkabılarını giyer. Her gün ayakkabıyı abisine yetiştirebilmek için koşar çünkü Zehra'nın okuldan çıkış vakti, Ali'nin ise okul vaktidir. Ali, dar sokak arasında kardeşinin ayakkabıyı kendisine getirmesini bekler. Bu durum Ali'nin sürekli okula geç kalmasına, idareci ile başının derde girmesine ve okuldan atılma tehlikesi ile karşılaşmasına neden olur fakat başarılı bir öğrenci olması nedeni ile öğretmenin araya girmesi ile atılma tehlikesinden kurtulur. Zehra ise yaşlıları güzel ayakkabılar giyerken kendisi de abisinin birkaç numara büyük, eski ve

kirli ayakkabılarını giymenin burukluğunu yaşar. Fakat tüm bunlara rağmen isyan etmeyip elinde olan ile yetinir. Bir gün şehir genelinde koşu yarışması düzenlenir. Üçüncü olana bir çift spor ayakkabı verilir. Ali, yarışmaya kardeşinin ayakkabılarını kaybetmenin üzüntüsünden dolayı katılır. Çünkü kazanacağı ayakkabıyı kardeşine kız ayakkabısı ile değiştirip hediye etmek ister. Bu yüzden kazanacağı ayakkabıyı kendisine vereceğine dair söz verir. Amacı birinci olmak değil, üçüncü olmaktır. Oysa yarışmada üçüncü olacakken arkadan gelen rakibi tarafından aldığı darbe sonucu düşer. Düştüğü yerden kalkıp yarışmaya olduğu yerden devam eder. İstemeden üçüncü değil, birinci olur. Birinci olup, üçüncülük ödülü olan ayakkabıyı kaybetmek Ali'yi üzer. Yaşlı gözleri üçüncülük ödülü olan spor ayakkabıya takılır. Eve geldiğinde kardeşi onu avludaki havuzun başında bekler. Kardeşine hiçbir şey diyemez ve ayaklarını havuzun içine koyar.

Hayatın içinden, gerçekçi olan bu film insanı sahip oldukları ili ilgili sorgulamaya, empati kurmaya, düşünmeye ve vicdan geliştirmeye sevk eder. Filmde etkileyici birçok sahne bulunmaktadır. Bunlardan biri Ali'nin babası ile bahçevanlık yapmaya gittiği zengin evlerin birinde ayakkabısı var ama yalnız olan bir çocuğun oyun oynaya bilmek için bir

arkadaşa ihtiyaç duymasındır. Çocuk her şeye sahiptir ama sahip olduğu şeyler içinde bulunduğu yalnızlığı gidermez. Burada anlatılan herkesin hayatında bir eksikliğin, bir boşluğun ve bir kaybın bulunmasıdır

İnsanoğlu en çok gereksinim duyduğu eksikliğini tamamlamak ister. Bunun içinde çaba sarf eder. Bir diğeri de Ali'nin koşu yarışmasında kardeşine verdiği sözü tutmak için çaba göstermesi, arkasından gelen rakibi tarafından darbe aldığı halde pes etmez ve hedefine ulaşmak için düştüğü yerden kalkar. Sonunda istemediği hedef olan birinciliğe ulaşır ve gözleri yaşlı halde üçüncülük ödülü olan spor ayakkabıya takılır. Şu ana kadar izlemiş olduğum filmler içerisinde bir kahramanın birinci değil, üçüncü olmasını istedim çünkü Ali'nin yerinde kim olsaydı üçüncü olmak isterdi. Kendi hayatında olan eksikliğini tamamlamak için sadece en büyük ihtiyacı olana yönelmesi ve belki de ilerde ihtiyacı olacak olan birincilik ödülünü öte plana itmesi dolayısı ile Ali'nin yerinde kim olsaydı birinci olmak değil, üçüncü olmak isterdi. Zehra ise abisinin tamire götürüp ama geri getirmediği ayakkabısını okulda bir kızın ayağında gördüğünde dikkatini ona yöneltmesi ve onu takip etmesi ile aslında sahip olduğu bir kaybın peşinden gider. Fakat kızın evine vardığında baba-

sının kör olduğunu görünce kendi ayakkabısının ne kadar önemsiz olduğunu ve vicdan yapması ile üstün bir ahlak sergiler. Ali ve Zehra'nın bütün bu yaşadıkları zorluğa rağmen hiçbir şeyin onların kardeşlik bağını olumsuz etkilememesi ve aksine kardeşlik bağlarını daha da güçlendirmesi beni etkiledi.

Filmde müzik yok denecek kadar azdır. Sadece oyunculuklarını konuşturmuşlardır çünkü bazı filmlerde izleyici bir duygusal sahnede çalınan müzikten dolayı ağlarken bu filmde de tam tersine oyuncuların gerçek hayattan bir hikâye ile abartısız bir şekilde içinde buldukları durum ile izleyiciyi etkilemektedir. Çıkarıcı bir dünyanın tüm yükünden sadece kendi yaşadıkları küçük bir evrendeki sıkıntıyı anlatması ile çocuk oyuncular merkezdedir. Büyükler ise bir nevi bu çocukların hikâyesindeki yardımcı oyuncularlardır. Ali'yi oynayan Amir Farroh Hashemian, ne zaman öğretmenine cevap verecek olsa parmağını saygı ile havaya kaldırması, ağladığında izleyiciyi de ağlatabilmesi ve rolünü oynamayıp sanki yaşıyormuş gibi mükemmel bir oyunculuk sergiliyor. Zehra ise abisi ile olan sırrı saklayıp elinde olan ile yetinen, aza kanaat eden, küçük şeylerle bile mutlu olan ve çocukluğunu yaşayamayıp hasta olan annesine yardım etmesi ile yüklendiği bu ağır sorumluluk gerektiren rolü bir

usta oyuncu kadar iyi oynamaktadır.

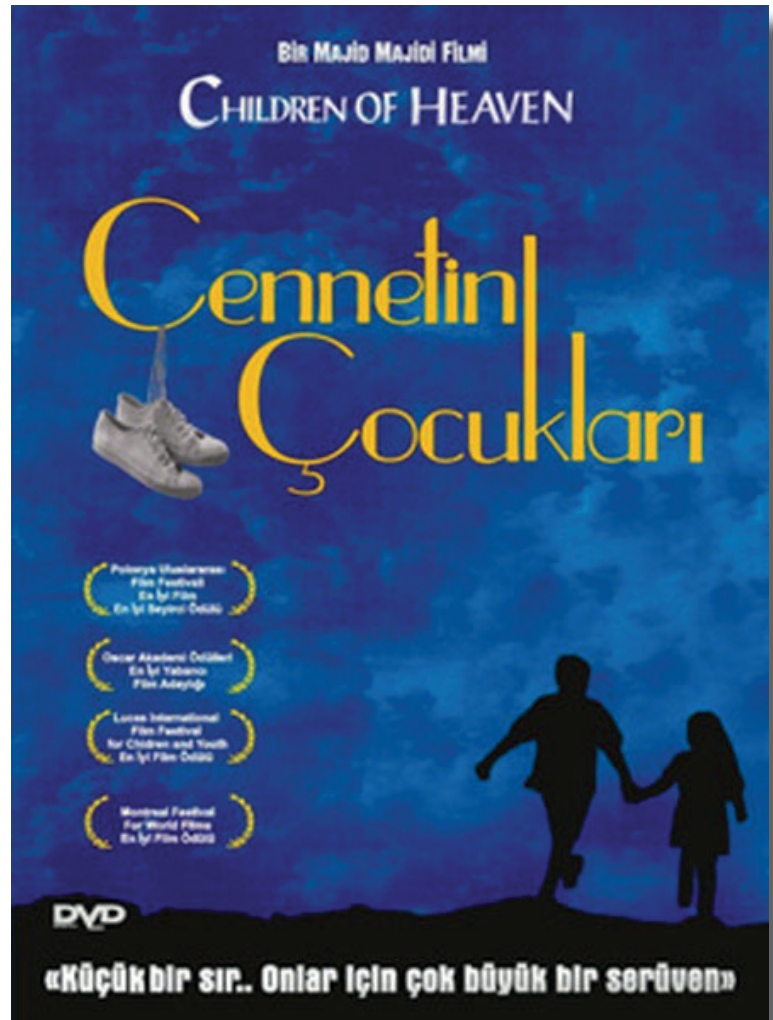
Bisikletin frenlerinin tutmadığı sahnede Ali ve babasının düşmek korkusu ile yaşadıkları panik bence en can alıcı sahnedir. Yarışmada kamera Ali'nin yüzüne yaklaştırılıp, zamansal kısıtlama ile yaşadığı stres ve üçüncü olmak isterken, birinci olması hem kahramanın hem de benim ezberimi bozan bir sahnedir. İnsanın içini daraltan dar sokaklardan çıkıp, güzelliği ile var olan şehir genel çekimden gösterilerek, süssüz ve abartısız olan filmin kadrajını güzelleştirmiştir. Ali'nin yorgun ayaklarını havuzun içine koyması ile turuncu balıkların ayaklarının etrafını sarması, masumiyetin verdiği duygu kadrajı anlamlı kılıyor.

Baba da aynı okul idarecisi gibi katı ve sinirli birisidir. Ali her ikisinden de çekinmekte ve korkmaktadır. Ben olsaydım bu ikisi arasındaki benzerliği kaldırıp sadece idareciye katı ve sinirli rolünü verirdim. Babanın, çocuklarına ayakkabıyı verdiği sahneyi gösterip, çocukların o an ki mutluluğunu Ali ve Zehra'nın turuncu balıklara bakıp gülümsemesi ile filmin adını bu sahne ile çağrıştırıp mutlu bir son ile bitirirdim.

Bu film sadece İran'a mahsus bir hikaye değildir. Hakkarî'nin Yüksekova ilçesinde

aynı kaderi yaşamış olan çocuklarında hikayesidir. Film olarak gösterilmediği için bilinmemektedir. Yani gerçek hayattan izler taşıyan bir filmidir. Birinci olmanın aynı zamanda kaybetmek olmak demek olduğunu anlatan bu film, insana sahip olduğu en küçük bir şeyin bile ne kadar önemli olduğu anlatılmakta-

dır. Sahip olunamayan bir şeyin yerine koymanın kıymetli olduğunu ve yerine koyarken de karşılaşılan zorluk Ali ve Zehra'nın ayakkabı hikayesi üzerinden anlatılmaktadır. Sinemanın eğlendirici kimliğinden sıyrılıp, gerçek, sade, gösterişsiz ve abartısız olan bu filmi herkesin izlemesini tavsiye ederim.

LİMON AĞACI

Sefa Ali Arslan

2 Ekim 1954 doğumlu İsraili yönetmen Eran Riklis'in ilk başarısı 1991 yılında çektiği Kupa Finali ile Moskova Uluslararası Film Festivalinde yer almasıdır. 2010 yapımı İnsan Kaynakları Filmi 83. Akademi Ödülleri'nde En İyi Yabancı Film kategorisine girmiş ancak finale kalamamıştır. 2012 yapımı Zaytoun filmiyle ise yönetmen Toronto Uluslararası Film Festivali'ne katılma başarısı göstermiştir. Başrol oyuncusu İsraili Hiam Abbas ise oyunculuktan öte onlarca film ve televizyon şovuna da kariyerinde yer vermiştir. Hiam Abbas hem yönetmen hem senarist hem de yapımcıdır. Konu olarak sınırda babasının

dan kalma limon bahçesinde limon yetiştiren Selma Zidane'a (Hiam Abbass), İsrail Savunma Bakanı Israel Navon'un (Doron Tavory) komşu gelmesiyle başlayan sorunlar ve Selma'nın tüm uğraşı olan limonlarının bakanın güvenliğinde sorun çıkardığı için kesilmek istenmesidir. Bu durumu mahkemeye taşıyan Selma sorunu uluslararası boyutada çıkarmayı başarmıştır.

Biraz filmi açalım, asıl filmin esinlenilmesi gerçek savunma bakanının evinin yanındaki zeytin bahçesini güvenliği için kestirmesidir. Ve bu konuyu yönetmen Eran Riklis senaryosunu da yazarak perdeye sunmuştur. İsraili izleyiciler-

den pek rağbet görmese de 58. Berlin Film Festivali'nden Halk Jürisi Ödülünü ve 3. Asya Pasifik Film Ödülleri'nden En İyi Kadın Oyuncu Ödülü'ne layık görülmüştür.

Şimdi gelelim konuya, konu Batı Şeria, İsrail – Filistin sınırında gerçekleşiyor. Limon zaten ağız ekşiten ve aşırı sulandıran bir meyvedir. Bahçede öyle güzel iri iri limonlar var ki İsrail Savunma Bakanı gözden çıkarmış olsa da, eşi komşusunun bahçesinin zarar görmesini istemiyor. Ama görünen o ki Filistinliler, İsraili insanların ağızını sulandırıyor, İsrail Filistin'in suyunu sıkma-ya devam ediyor hem de posası kalana dek. O bahçe basit bir bahçe, bir

emanet, bir miras, bu herkesçe farklıdır bazıları önemsemez ama o bahçe Selma'nın ailesi, ağaçlardan çıkan her limon Selma'nın evladıdır. Babası, annesi, kocası, vefat etmiş, oğlu Amerika'da yaşamaya çalışan, kızı da yanına nadiren gelebilen bir Selma, limonlarıyla yaşayan bir kadın. Bahçeyi isteyen güçler Selma'ya bahçesinin ettiği miktardan daha fazla tazminat ödemeyeceklerini de yazıya dökmüşlerdir. Selma dilekçeyi İbranice bilmediği için okuyamaz ve okutmak için bir Filistin çay ocağına gider. Çok tedirgin, utangaç ve meraklı halde bir sürü erkeğin arasından geçip mektubu tanıdığı bir büyüğüne okutur. Okuyan adam Selma'ya durumu ve tazminat vereceklerini de söyler ve ardından ekler, "Biz onların parasını almayız, bunu biliyorsun değil mi?". İşte tam bu İsrail yapımı bir filmde hayatlarını yaktıkları insanların sefillik içinde olmalarına rağmen kendilerinden bir şey almadıklarını da dile getirmiştir. İsrail, Fransa ve Almanya ortak yapımı filmde Selma bahçesi için tuttuğu avukatına aşık olur ve iffetsizlik yapmaması için uyarılır. Bu Filistinli kadınların iffetsiz olduğu anlamına mı getirilmiş? Bence de. Filmde sadece İsrail'in yol açtığı toplum sorunlarından bahsedilmemiş asıl ve kapalı mesajı Filistin toplumunun ahlakıyla vermeye çalışmış, bir ahlaksız olarak göstererek. Neyse, konuya dönelim açılan dava sonucu bahçeye girmesi yasaklanan Selma gizliden gizliye bakım yapmak istesede yetersiz kalıyor ve yavaş yavaş limonları çürüyor ağaçları ölü-

yor, aslında Selma'nın bahçesi açık hava hapishanesi limonlarda mahkum olmuş durumda, sanki hepsi ayrı ayrı hücrede. Ağaçların ruhu olduğuna inanıyor davayı kazanmak için elinden geldiğince uğraşiyor.

Daha yeni yeni eve taşınmış olan Savunma Bakanı Israel ve eşi parti düzenlerler ancak organizasyoncu ekip limonları unuttunca Israel, mahkemenin kararı sanki sadece Selma'ya çıkmış gibi hizmetinde olanları bahçeden limon toplamaya gönderir. Bu duruma Selma çok sinirlenir ve onlardan limonları alıp üzerlerine atmaya başlar. Bu davranış İsrail Savunma Bakanının misafirlerine çok aşırı ve saçma bir tepki olarak gelir ancak Selma limonlarını ölüme terk etmiş bir insanın kullanmasına nasıl izin verebilir ki? Savunma Bakanı Israel'in eşi Mira gazeteye çok eşinin tersine bahçenin kesilmesini istemiyor ve Israel ona bunun böyle olmasını istemediğini bu kararın gizli servis tarafından verildiğini söylüyor. Mira ağaçların kesilmemesi için bir röportaj veriyor bu durum ilişkilerini sarsıyor. Üst mahkeme otuz santimetreyi geçmeyecek şekilde yüz elli ağacın budanması kararını veriyor adil kararın bu olduğunu söylüyor avukat basın açıklamasında başardıklarını ve direnişin başlangıcı olduğunu dile getiriyor oysa İsrail devletinin yapmak istediği de zaten bu, tüm cahil Arapların budanması ve yukardan bakıldığında her fikrin apaçık ortada ve ters fikirlerin ortada dolanmasını engellemek. Selma

"Duvar örmeniz yetmiyor mu?" dediğinde susturuluyor, Selma bunu söylüyor çünkü duvarın asıl amacının sadece engellemek olduğunu düşünüyor. Bence olay bundan ibaret değil.

Filmde en dikkatimi çeken replik Savunma Bakanı Israel eşi Mira'yla ağaçlarla ilgili tartışırken Mira "Başka bir çözümü olmalı" derken Israel, "Üç bin yıldır kimse başka bir çözüm bulamadı bu işe" diyor. Ben bu cümleyi biraz araştırdım ve çok farklı bilgilerle karşılaştım. M.Ö. 1200 yıllarına kadar dayanan İsrail-Arap sorunları ve Yahudilerin maruz kaldığı birçok felaket. Önceden Ürdün nehri kıyısı Kenan bölgesi olarak anılıyordu, İsraililer kökenlerini Uurlu İbrahim'e dayandığını iddia etmişlerse de bazı tarihçiler İsrailileri Kenan ülkesinden kaçan kölelerin oluşturduğu bir topluluk olduğunu savunurlar. Yahudiler üç bin yıl boyunca nereye gitse sürekli katliamlarla kovuldu bu katliamlar İsraili Yahudilerin devlet kurmak istemeleri üzerine olmuştur çoğunlukla. İlk bilinen sığındıkları devlet Roma imparatorluğu bile İsraililerin başkaldırıları yüzünden sürekli büyük zulümlerle yönetti onları, ardından Hristiyan Avrupa, Yahudileri sürekli bastırdı. Haçlı seferlerinde Hristiyanlar Yahudileri katlettiler, Yahudiler İngiltere'den, İspanya'dan, Fransa'dan sürekli sürüldüler ve çoğu kez öldürülerek. Yakın tarih de ise Rusya'da 'pogram' a maruz kaldılar. Ardından Nazi soykırımını, Polonya'dan bile sürüldüler. Yahudilere en az zarar verenler de hep Müslümanlar olmuştur. Filistinli Araplar Batılı Hristiyanlardan daha fazla hoşgörü gösterdikleri

için de tüm dünyanın Yahudilere olan zulmünü Müslüman Araplardan çıkarmaya başladılar. Bu sorun günümüzde İsrail devletinin dışarıya kapanarak gelişmeye çalışmasının kanıtı niteliğindedir. Bunca sorunun acısının Arap Müslümanlardan, Filistinlilerden çıkarılması zulmeden devletler için "Demek ki insanların bir bildiği varmış" dediriyor insana. Akıllanmıyor bunlar Müslüman hep hoşgörülüdür insana saygı duyar, din, mezhep gözetmez ama İsrail bağımsızlığı ortalığı öyle güzel karıştırdı ki bu durum Müslüman devletleri bile kendi içinde savaşa itti. Ürdün Filistin'i İsrail'e yem etmeden kendi topraklarına katmak için savaş açtı Mısır da İsrail'i yenip Ürdün'e engel olmak için savaşa girdi.

Filmde de konu olarak savaşın ahlaki boyutunu anlattığı üzere tabi ki bir de Filistin ve İsrailliler arasında ahlaki savaş vardır. Bunlar çocukça geliyor insana ama gerçekler, birbirlerine "Önce ben buradayım", "Savaşları siz başlattınız", "Biz daha uzun zamandır buradayız" gibi söylemlerde bulunurlar. İsrail Filistinlilerin herhangi bir Arap ülkesinde yaşayabileceklerini söylerler oraya ihtiyaç duyduklarını ve yaşayacak başka bir devletleri olmadığını savunurlar, filmde de Selma'nın bahçesini zorla alıkoyup sonra da güvenliğimiz için diyerek istedikleri şekilde biçimlendirdiler. Selma'nın babasının mirasını öldürdüler, ağaçların rahatını bozdular, bahçeyi yok ettiler, yine ve yeniden katil oldular.

Sonuç olarak meşhur duvar Savunma Bakanı ile Selma'nın bahçesi arasından yine de geçti. Mira evden uzaklaştı. Avukat, Filistinli Lara Ebu Labda ile nişanlandı. Elli yıldır bahçeyle ilgilenen Ebu Husam bahçede görünmüyor. Ve Selma her zaman yakındığı yalnızlıkla yine, daha ağır olmak üzere baş başa kalıyor. Selma ölen eşinden kalan çamaşırları yakıyor, hatıralardan kendini soyutluyor. Gizli istihbarata karşı gelemeyen İsrail hem ağaçların katili oluyor hem de bir duvarın dibinde yaşayan, evi olan ama bahçeye oturup ufku seyredemeyecek şekilde oraya kendini hapsetmiş, görebilen bir kör olarak kalıyor. Hatta bahçeye çıkıp öylece duvarla bakışıyor, artık açık bir yer yok, sıkı güvenlik yok bahçe manzarası

yok sadece beton var. Selma otuz santimetrelilik, eskiden iri limon kopardığı, babasının onu omzunda gezdirerek en üstlerden limon aldığı, ağaçların son hali arasında geziyor. Gördüğü şey kansere yakalanmış ve saçları dökülmüş bir toprak. Düşünceler içinde arkasını döner gider bahçeye. Bir şiir bırakmak istiyorum buraya Can Yücel'den; Düş bir yaş dalından düşerse Nereye düşer hiç düşündünüz mü? Yerde bir iz kalmayacak mı iz düşüm? Düşen yaş dalından düşünce Gözlerinizdedir pınarı Bir yaş bir daldan düşünce Kökündedir yaşı Bir yaş düşer bir daldan Hepimizin ölen arkadaşı Ve çok eskilere dair bir düşünce...

SIYAH

Zehra Nur Dama

Applause Bhansali Productions yapımı olan yönetmenliğini ve yapımcılığını Sanjay Leela Bhansali'nin üstlendiği, başrolleri Amitabh Bachchan, Rahni Mukherje, Ayesha Kapoorun paylaştığı ve çekimlerinin Hindistan'da gerçekleştiği 2005 yılı Hindistan-Amerika ortak yapımı olan "Black" (Siyah) filmi dram türündedir. 122 dakika olan filmin masrafı 180.000.000 INR olup hasılatı ise 5.870.000 dolardır. Film En İyi Kadın Oyuncu, Uluslararası Hindistan Film Akademisi En İyi Yönetmen gibi birçok dalda toplam 28 ödül ve 3 adaylık almıştır. IMDB 8.2, Hint sineması Puanı ise 9.2 olan film Hellen Kellen'in

"The Story of My Life" adlı otobiyografi kitabından esinlenilmiş olup sonradan 2013 yılı Uğur Yücel yönetmenliğinde "Benim Dünyam" adıyla Türkçe'ye de uyarlanmıştır.

Film 2 yaşında geçirdiği hastalıktan dolayı kör ve sağır olan Michelle'nin ve sonradan onun karanlığına ışık tutan öğretmeni Debraj Sahai'nin hikayesini konu alıyor. Michelle zengin bir ailenin büyük çocuğudur. Fiziksel engelden dolayı ailesi bile ona karşı umutsuz bakıyor adeta bir hayvan gibi muamele ediyorlar. Onu dövmeye bile çalışan babası Paul tarafından akıl hastanesine verilmek istenir

ama annesi Catherine buna karşı çıkar bu sırada hayatlarına giren alkol bağımlısı Debraj, Michelle ders vermek için gönüllü olur ve uzun yıllar süren zorlu eğitim başlar. Siyahı sadece karanlık olmaktan çıkarıp başarı ve bilginin rengi olarak öğreten Debraj uzun yıllar sonra alzheimer hastalığına yakalanır ve bu sefer o karanlığa gömülür. Michelle'nin anlatımıyla oluşan film, inancın ve hiç bitmeyen sabrın hikayesidir. Filmin sonu genel olarak tahmin edilebilir şekildedeydi fakat bitiş sahnesi bile çok sade ve anlamlı bir biçimde aktarıldı.

Filmde öncelikle senaryo in-

sanların kalbine dokunacak şekilde oluşturulmuş bir yapıya sayılacak değerdedir buna eklenen fon müziği ve ışıklandırma oluşan sahneleri güçlendirmiştir. Filmde ağlarken aniden ufak bir şey oluyor ve yüzümüzde gülümseme oluşuyor. Michelle'yı canlandıran kadın oyuncular öyle başarılıydı ki gerçekten kör müdür diye gözlerine dikkat eder oldum, Debraj'ı canlandıran oyuncu ise bir öğretmenden daha fazlası olarak adeta her öğrencinin hayatında olması gereken bir yol göstericiydi. Filmde duygusal açıdan çok etkileyici sahneler mevcut. İnsanın şükretmesine vesile olan, yaşadığı hayatın o kadar zor olmadığını, bilmediğimiz kişilerin bilmediğimiz bir karanlıkta yaşadığını, siyahın renk olmaktan çıkıp tüm duygularıyla film boyunca hissettirdiği bir yapıt olmuş. Ne kadar zengin olsalar da yinede bir noktadan sonra yaşanan çaresizliği, öğretmenliğin sadece bilgi aktarmayla olmadığını, koca bir boşluktan büyük aydınlıklara nasıl zorluklarla varıldığını çok sadece ve tatlı bir dille izleyiciye aktarmaktadır. İzleyici en başta aşk, dans gibi sahneler bekleyebilir malum Hint filmlerinde oluşan yapı bu ama bu film alışılmışın dışına çıkarak tamamen Hindistan film yapısından ayrı bir tür olmuştur. Filmde etkileyici sahneler mevcuttu örneğin; kar yağması ve beraber yaptıkları dans, sınavdan kalıp sonrasında attıkları kahkaha ve birçok şey. Black herhangi bir ülkeyi eleştirip belirli bir kitleye övgü yapmıyor tüm insanlığa dair etkileyici mesajlar veriyor. Teknik

açıdan büyük şeylere sahip olmayabilir ama verdiği ders bakımından felsefi açı olarak birçok ders içeriyor işin en güzel kısmı ise bu büyüleyici etkiyi bize kısa sürede aktarması ve bize şanslı birer insan olduğumuzu hatırlatmasıdır. Son dakikasına kadar etkileyici ve bir o kadar da bağlayıcı olan film su ile başlayıp su ile bitiyor. Başta öğretmeni Debraj, Michelle'i karanlıktan çıkarıyor sonunda ise Michelle, Debraj'ı karanlıktan çıkarmaya başlıyor.

Filmde beni etkileyen üç sahne var. Birincisi Michelle'in öğrendiği ilk kelime olan suya dokunduğu sahneydi. Büyük umutların ufak bir başlangıcı olması bununda sadece tek bir heceden oluşması etkileyiciydi. İkinci sahne ise Michelle'in kardeşine yazdığı konuşmayı öğretmenin okumasıydı. Bu sahnede yazılan konuşma güzeldi fakat ondan önce kardeşinin kıskançlıklarını dile getirmesi ve sonrasında konuşmanın olması duygusal açıdan beni etkiledi son olarak üçüncüsü Michelle'in mezuniyet konuşması. "Sizin 20 yılda yaptığınızı ben 40 yılda başardım" deyişi 12 yıllık öğretmeniyle paylaştığı hayatın, onun sayesinde umutların yeşerip çiçek açtığı, bir kelimeyle başlayıp bir mezuniyete varan büyük başarının kısa konuşmasıydı.

Bununla birlikte filmde yapılan üzerine oturup rahatça konuşulacak birçok diyalog var. "Herkesin alfabesi a b c

d olarak başlarken seninki b l a c k olarak başlıyor" buradaki mesaj hayata karanlık olarak başlamak istemese de o zaman kendini bir hiç olarak görse de bu bir zayıflık olmadı tam tersi bir ayrıcalıktı. "Hayat bir dondurmadır erimeden tadını çıkarın" sözü en çok sevdiğim söz oldu çünkü elimizdekilerin kıymetini elimizden gitmeden anlamayı, bir şeylerin zamanla yitip gideceğini en güzel biçimde ifade eden sözdü. "Ona sözcüklerden bir kanat takacağım, ona uçmayı öğreteceğim" demesi ise Debraj'ın baştan beri yapmak istediği şeylerin sözüydü. Kendisinin de bir gün yaşlanacağını bildiği için geç olmadan Michelle çoğu şeyi öğretmek istedi. Bu ve bunun gibi felsefi yanı çok olan cümleler kullanıldı. Doğru tarzı söz biçimleri kullanılmış olmasından kaynaklıdır herhalde yapılan diyaloglar izleyici tarafından hemen dikkat çekiyor ve akılda kalıcılığı fazla oluyor.

Black filminin teknik açısına gelecek olursak filmde baştan sona kadar birçok yerde kullanılan ışık filme görüntü açısından olumlu etki sağladı. Yönetmen ışığı yumuşak bir şekilde gerek pencere gerekse ampul sayesinde izleyiciye duyguyu aktarmak için kullanıldı ve başarılı oldu. Filmin başında Michelle boş bir odadadır sadece dışarıdan vuran ışık vardır bu bana görsellik açısından etkileyici geldi aynı şekilde Debraj'ın filmdeki ilk sahnesi elindeki ampulle başladı ve çoğu kez ışık sözcüğünü kullandı.

Filmde geçiş efekti sıklıkla kullanılmıştır. Geçişler genellikle bir

nesne sayesinde veya karartma yoluyla yapılmıştır. Yönetmen Debraj'ın Michelle verdiği ilk dersleri bu geçişlerle sağlamış hem sahne atlanmış hem de zaman geçmesini belirtmiştir. Filmde canlı renkler hiç yok denecek kadar azdır bunun nedeni belki bizi bahsedilen karanlığa bağlamak ya da verilmek istenen mesaja katkı sağlamaktır. Bu iki seçenek arasında bence ilki daha mantıklı çünkü oluşturulan boğuk hava bizi o atmosfere dahil ediyor kendimizi karakterin yerine koyuyoruz.

Bununla birlikte gölgelendirme film içinde fazlasıyla kullanılmıştır buna örnek olarak en başarılı sahne; Debraj'ın hastalığının ilk belirti gösterip kapıdan çıkarken ki kullanılan gölgelendirmeydi. Kitapları alıp önce kapının yerini unuttu ve sonrasında kapıya yönelince üst çekime geçilip çıkış anı veriliyor. Aydınlıktan çıkıp kapı kapandıktan oluşan karanlık Debraj'ın hastalığa attığı ilk adım olmuştur sonrasında zaten hastalığı daha çok artıp Michelle'i unutmaya kadar gidiyor. Bir başka örnek ise kızının sağır ve kör olduğunu öğrenen annenin sahnesidir. Boş bir odada kızını yıkarken babanın gelip o acı haberi vermesi ve giderken ki o baskın gölgenin odayı kaplayıp annenin bağırılarıyla ışıktan yavaşça karanlığa gömülmesi.

Film baştan sona flashback ve flashforward ile oluşuyor. İzleyiciye anlatım bu şekilde

yapılmaktadır ve hikayenin öyküsü bozulmadan sürdürülmüştür. Hikaye ileri geri sarımlarla daha etkili olmuştur.

Kamera açısı ise sade bir şekilde kullanılmıştır. Gerektiği yerde duygu arttırmak için yakın çekim alınmıştır ama genel olarak geniş açı kullanılmıştır. Çok fazla kamera değişimi olmamış yavaş ve sabit bir şekilde yapılmıştır. Ayna birkaç yerde kullanılmış ama başarılı olanı ise anne ve kızlarını yemek öncesi hazırlıkta bir arada tek bir sahnede göstermesi olmuştur. Ses bakımından tek yönlülük hakimdir ama duygu oranının arttığı yerde sesinde kullanımı kulağa rahatsızlık verecek şekilde artıyor. Müzik belirli yerlerde kullanılıp duyguyu arttırmak amacındadır bunun içinde çoğunlukla kiliseye ait Hristiyanlığı çağrıştıran fon müzikleri vardı onun dışında filmde hep bir sessizlik hakimdi.

Filmde en çok göze çarpan nokta yüksek tavanlı ev, büyük heykeller ve tablolar. Evin gereğinden büyük olmasını koca bir varlığın içindeki yalnızlık olarak yorumladım. Büyük heykel ve tablolar ise kiliseyi andırıyor. Zaten yaşadıkları ev kiliseden farksızdı. Bunun anlamı ise tanrıya olan aşırı bağlılık ya da tanrıyla bir olma düşüncesi olarak yorumlanabilir. Film Hindistan-Amerika ortak yapımı olmasına rağmen Hindistan kültürüne dair hiçbir faktör yoktu. Hatta tam tersine hep Amerika kültürü ve Hristiyanlık ağırlıktay-

dı filmin başında cama çizilen haç işareti, kolye, sofr düzeni, sofradaki yapılan dualar, Meriyem Ana tablosu gibi çoğu örnek mevcuttur. Film kiliseyle başladı ve sonuna kadar hem nesne hem de müzik olarak Hristiyanlık ağırlıklı oldu. Yönetmen sanki gözümüze sokarcasına kullanılmıştı bunu kendisi belki dine bağlılığını seyirciyede aktarmak istemiş olabilir ama biraz aşırıya kaçmış oldu.

Filmdeki başka bir hata ise biraz dikkat sayesinde fark edilen geçiş efektleridir. Çoğu yerde estetik olarak hoş bir izlenim verse de kimi yerde çok kullanılması gözü yoruyor. Onun dışında film dair kötü bir yorumum veya hatalı gördüğüm bir yeri yok. Film beklentiyi karşılıyor zaten iki farklı toplumun, iki farklı düşüncenin yaptığı eser birbirinden beslenir fakat bir noktadan sonra sapmaya uğrar. Filmi izleyiciye kesinlikle öneriyorum. Bu yönetmenin diğer filmlerini izlemedim ama araştırdığım kadarıyla birçok filme yönetmenlik, senaristlik ve müzisyenlik yapmıştır. Black filmi ise dram seven ya da sevmeyen herkesin izlemesini tavsiye ediyorum çünkü bu belirli bir kesitin ya da bir kişinin değil insanlığın filmidir bana göre. Önyargıyla yaklaşp izlenmemesini istemem çünkü gerçekten hiç sıkıcı bir film değil. Öyle bir film ki empati kurmayı, imkansızlık diye birşeyin olmadığını, siyah bir dünyanın rengarenk hayallerle dokunmasını can sıkımayacak şekilde sade bir yolla izleyiciye tat vererek anlatıyor.

CENNETİN ÇOCUKLARI

Doğukan Akın

Film 1997 yılı İran yapımı dramatik bir filmidir. Yönetmeni Majid Majidi, bu filmle ABD'de gişe rekorları kırmıştır. Ayrıca İngilizce konuşulan ülkeler de gösterime sunulmuştur. Bütçesi 180.000 dolardır. Çekimler İran'ın başkenti olan Tahran'da çekilmiştir. İran dışındaki ilk gösteriminde 4 ödül kazanmıştır. Toplam 10 ödül kazanmıştır.

Zor şartlarda yaşayan ailenin Ali ve Zehra adında iki küçük kardeşin ayakkabı hikayesini anlatıyor. Ali kız kardeşinin ayakkabısını tamirden alıp

eve dönecektir. Ama eve manavdan patates alması gerekir. Manavın önüne ayakkabıları koyar ve oradan geçen eskici manavın önünden geçerken her zaman ki gibi poşetleri toplar. Ama poşetlerin arasında bu sefer bir ayakkabı olur. Ali ayakkabıyı kaybettim diyerek eve döner. Annesin ve babasının duymasını istemiyor çünkü babasından hem dayak yeme korkusu hem de babasının yeni ayakkabı alamayacak durumda olmasıdır. Zehra'nın başka ayakkabısı olmadığı için sabahları Ali'nin ayakkabısını giyerek okula gider ve okul

çıkışı ayakkabıyı Ali'ye vermek için koşarak gider. Ali'de koşarak okula gider ama geç kalır sürekli. Koşu yarışması yapılmaktadır ve üçüncüye ayakkabı verilmektedir. Ali bu yarışmaya katılır ve üçüncü olup ayakkabıyı Zehra'ya vermek ister ama üçüncü olmaya çalışsa da birinci olur. Üzüntü, çaresizlik ve pes etmemeyi konu alan izlenmesi gereken bize kardeşliği ve insanlığın yaşta olmadığı gösterecek bir film.

Bu zamanda bu değerlerin kaybedilmiş olmasından yola

çıkarak söylüyorum. İnsanlığı ve bize başkalarının ne halde olduğunu yani bencil olmama-yı, yardımlaşmayı, birlik olma-mızı gerektirdiğini söyleyen bir film. Bu ve bu tür filmleri izlemeliyiz çünkü insanı canlandıran, kendisine getiren ve bir takım unsurları uyandıran etkileri var. Varlığımızı unutturup bizi yokluğa götürdü. Az bir süre içinde insana empati yapmayı hatırlatıyor. Kör cahil kapıldığımız teknolojinin etkilerinden kurtula biliriz belki.

Filmin teması çocuk ama Orta Doğu'nun durumunu da yansı-tıyor.Çok büyük bir bütçe de kullanılmamış. Çoğu sahneler tek kamera ve devamlılık güzel işlenmiş. Filmin ayakkabı etrafında döneceğini bize ilk sahnede verdi.Adamın elleri o işi yapmaktan yıpranmıştı artık film konusu ayakkabı ama bize aile yapısını, komşuluğu gösterdiler. Aslında komşu-luğu gösterdi ama manav sahnesinde öyle durmadı. İki çeşit patates vardı. Çocuk ilk büyüklere almak istedi adam küçükleri al dedi. Aşağıladı ve orda insanları ayırdığını anladım. Paralı insanlar büyük patates, parasız insanlar küçük patates.

Kamera açıları duyguyu ve şehrin yapısını çok iyi vermiş ve devamlılığı bozmamış.Ge-reksiz bir sahne yoktu veya bir açı yoktu. Dar sokaklarda dahi kamera açısı izleyiciye kötü

geçmedi.Televizyonda ayakkabı reklamı verdiler ve birden görüntü gitti şimşek çarptı ve yağmur başladı ve sonra dışarda olan ayakkabıya geçti. Orada ki geçişi çok güzeldi ve sahne bozulmadı. Çocuk reklama izlerken kitlendi ve birden şimşek çaktı. Filmde Allah ve Hz. Ali teması da vardı. Şimşek ve su Allah'ın varlığını hatırlatma olarak da görülüyor. Adamın ağlamasına bakarsak da bağlılık ne olursa olsun değişmiyor. Ayakkabının kanala düşme sahnesinde de kamera açısı değişmeden devam ediyor. Bu film de gördüğüm en iyi şeylerden biri devamlılıktı. Çocukların ağlayışını detay çekim alıp duyguyu arttırdı. Yarışın sonuna yaklaşırken bir aktüel ve sonra ağır çekim göstermesi bizi yarışa dahil etti.. Işık çoğunlukla doğal kullanılmış. Abartıdan kaçınılmıştı hep.

İran kültürünü de yansıtıyor-du. Adam karısına düşküdü ve tam bir aile bağı vardı. Durumları ne kadar kötü de olsa okuldan kaçınmayan bir baba ve okumayı bir görev olarak gören çocukları vardı. Onların okuldan kaçacak bahaneleri yoktu. Okul da erkek kız ayrımı vardı. Disiplinden ödün vermiyordu hocalar. Ali'nin hocadan azar işittiği sahne etkileyiciydi. Ali olgun bir insan gibi karşıladı ve ayakta durdu. Hayat okulunda ayakta durduğu gibi birde normal eğitimde

ayakta durdu ve sonunda da kazandı. Kendi ayakkabısını gördüğünde verdiği tepki ve sonrasında ki davranışları bir kez daha yüreklerinin temiz ve kocaman olduğu gördük çocukların. Çocuk kelimesi onlara denilmez aslında çünkü onlar hayat okulu denilen yerde büyümüşler. Kör bir babanın kızına eskiciden aldığıını anladılar ve empati yaparak karşı tepki vermediler. İstese-lerdi, peşine düşselerdi hakla-rıydı. Ama yürekleri insanlığı gösterdi. Yaşlıları sokaklarda oyun oynarken onlar hayatla-rında yaşama savaşı veriyor-lardı. Çocukluk eşit dağıtılmı-yordu veya izin verilmiyordu.

Çocukların savaşı yoktur. Çocukluk yıllarında olgun bir insanı yaşamaları onların hayatından çok büyük bir şeyin çalınması demektir. Adaleti bilip de adaletli yaşayamayan çocukların hikayesi bu. Korku-ları dayak değil de babasının ayakkabı alacak parası olmadığından üzülecek olması. Zehra'nın hem annesine yardımını hem kardeşine bakması ve aynı zamanda okulunu okuması bir çocuğun kaldıra bilecek yükler değil.Eksiklikleri ayakkabı değil, para değil. Eksiklikleri; insanlık, unutulmaları ve hayallerinin çalınması. Bir ayakkabı gibi duruyor film. Ama aslında insanın eksilen yanlarını, unutul-an duyguları uyandırıyor. Bu duygular uyandığında belki o

zaman bir şeyler değişebilir.

Şehrin bir tarafı bahar bir tarafı ilkbaharı andırıyor. Babanın hayalleri onu ilkbahar olan tarafa itiyor. Ali'ye yarın tatil benle gel demesi üzücü bir andı. Ali babasının yükünü her zaman paylaştı. Hem kardeşi için hem ailesi için. Babanın ilk zile bastığında konuşamaması ve karşı taraftan yanlış anlaşılıp sert çıkması bize insanların kendi içlerinde nasıl duvar ördüğünü gösterdi bize. Sonra babanın; "Ben onlara ne yaptım ki" sözü etkiyi arttırdı. Baba bahçıvanlık için şehrin diğer tarafına giderken reklamları gördük. Orda da gelişmişliği bize gösterdi. Bir bahçeye girdiklerinde Ali orda çocuk oldu. Filmde ilk defa orda çocuk olduğunu gördüm. Çocukların duvarı olmaz. Ama çocuklara duvar örülür. Ali hayatı sokaklarda geçerken o çocuğun hayatı bir bahçeye sığmıştı. Yetişkin insanlarda duvarları kırdığında engellerin ve eksikliklerin yok olacağını gösterdi. Ali yarışmaya katıldığında herkesin annesi veya babası oradaydı. Ali'nin üstünü değiştirecek yedek kıyafeti yoktu. Okulun verdiği üst vardı. Yarışmayı üçüncü bitirmesi lazımdı. Birinci bitirmesi mi adaletli olurdu? Yoksa üçüncü bitirmesi mi adaletli olurdu? Filmin dini yapısına bakarsak babanın tevekkül etme sahnesi hakkın bir gün geleceğini söylüyordu.

Bisikletle kaza yaptığı sahne olmamıştı. Kamera aktüel olduğunda bisiklet yavaş gidiyordu. Ağaca çarpıp yere düştüklerinde ise tekerlek yamulmamıştı. Hayatları bu kadar zorken neden yeni bir bebek yapmışlar onuda anlamadım. Filmin ortalarında hep bir koşuşturmaca vardı. Aklima bir fikir gelmişti. Bu kadar çok koşuyor o zaman bir koşu yarışması olsun. Filmin sonlarına doğru o yarışma oldu.

Filmin son sahnesinde baba yeni ayakkabılar almıştı ve

orda bitti. Hayatları kötü giden bir aile ama umutları hiçbir zaman tükenmeden savaşılan çabalayan bir aile var. "Ne ekersek onu biçersin" sözü bu filmde bizim tekrardan karşımıza çıktı. Eksikliklerimizi ortaya döken ve onların üstüne gitmemizi söyledi hep. Bir ayakkabıdan yola çıkarak insanların kendisine bakmasını ve etrafında olanları, ördüğü duvarları, kaybettiği insanlık benliğini bulmamıza yardımcı oldu.

KAR KÜREYİCİ

Yusuf Beder

Filmde küresel ısınmaya karşı olarak 79 ülkenin atmosferin üst katmanına bıraktıkları CW-7 elementinin havayı düzensiz şekilde havayı soğutmaya başlamasıyla Dünya küresel ısınmadan küresel soğumaya başlamış ve her yer buz olmuş insanların dışarıda yasayacak imkânı kalmamıştır. Bir demir yolu şirketi sahibi Mr. Willford bu düzene ayak uydurmuş, hiç durmadan yılın 365 günü hareket edip dünyayı bir yılda tam tur atarak dünyayı dolaşan bir Tren oluşturmuştur. Sadece bazı şanslı insanlar Trene binebilmiştir. Rende'de dünya düzenine ve ekolojisinin bir benzerini kurup aynı düzende devam ettirilmeye çalışılmış.

Dünyada olduğu gibi trende de yöneten ve yönetilen bir kesim oluşmuştur. Trenin içindeki düzen finansal ve güç olarak sıralanmış en arkada güçsüz ve fakir halk bulunmakta arka vagonun ön bölüme doğru gelindikçe daha zenginler bulunmakta en önde ise Trenin sahibi ve kurucusu Willford bulunmaktadır. Öndeki zenginlere normal yemek verilirken arkadaki fakir insanlara böceklerin yoğrulmasıyla yapılan enerji çubuğu yemek olarak veriliyordur. Öndeki zengin halk arkadaki fakir halkı bir köle olarak görüyorlar ve düzeni devam ettirmek için önden gelen militanlar arkadaki halkın çocukları

kendi düzenlerini devam ettirmek için alıyorlar. Bu düzene karşı olan bir Anne çocuğunu korumak için eteğini altında saklıyor ama düzen bunun farkına varıp çocuğu buluyor ve alıyorlar buda ne kadar çocuklarımızı dış saldırılara korumaya çalışsak ta pek başarılı olamayacağımızı bize göstermeye çalışıyor. Düzene karşı olan bir babanın çocukları alıp götürün yöneticinin kafasına ayakkabı atması düzene karşı atılan ilk adımdır ama düzene karşı gelenlerin cezasız kalmayacağını belirtmek için ve oradakilere ders olsun diye adamın kolunu bir delikten trenin dışına çıkartıyorlar. O arada halka konuşma yapan

yönetici ayakkabıyı eline alıp oradaki halka gösterip bu düzensizliktir ve düzene karşı gelinmemesini söyleniyor. Hallerine şükretmelerini söyler buda kendileri lüks içinde yaşayıp halka sabretmeleri için konuşanlara göndermede bulunuyor. Yönetici elindeki ayakkabıyı elinden ceza çeken adamın kafasına koyup “ kafanıza ayakkabı giyer miydiniz tabii ki kafanıza ayakkabı giymeydiniz çünkü ayakkabı ayak içindir, şapka kafa içindir.” Deyip oradaki halkı ayakkabıya kendisini de şapkaya benzetiyor ve siz ayak içinsiniz ben ise baş içinim deyip kendi istediklerini yaptırabileceklerini belirtmeye çalışıyor ve kendilerinden büyük olduğunu söylüyor. Bunu belirtmek için kendisinin olması gerektiği gibi ön bölümde alacağını fakir halkında arka tarafta kalacağını belirtiyor ve kendilerinin daha üstün olduğunu belirtiyor. Elindeki ayakkabıyı ceza alan adamın kafasına koyup “Ne zaman bir ayakkabı kafaya çıkarsa o zaman kutsal sınırlar aşılmış olur.” der ve ayakkabı olun der. Cezası biten adamın kolunu içeri alırlar ve düzene karşı gelen kolun kesileceğini göstermek için donmuş kola balyozla vurular ve adamın kolunu keserler. Bu düzene karşı olan arkadaki fakir halk bu düzeni yıkmak için Curtis önderliğinde bir isyan planı yapmaya başlarlar. Öncelik olarak güvenlikleri geçmek için görevli askerleri etkisiz bırakıyorlar ve gidip trenin güvenlik sistemini yapan kişiyi hapisten çıkarıp

yardım etmeleri için ikna etmek için adama uyuşturucu teklif ederler ve ortaklığı kabul eder. İleri doğru hareket eden isyancılar enerji çubuklarının yapıldığı bölümde kendi arkadaşını görürler ve çubukların hangi maddelerden yapıldığını merak ederler. Curtis üretim yerine bakmaya çıktığında çubukların böcek yoğrulmasından yapıldığını görür, arkadaşına kızar ama arkadaşısı kendisinin de bunlardan yediğini belirtir ve elinde yazılı kapsülü gören Curtis bunların onun mu yazdığını sorar ama kendisinin yazmadığını kendisine geldiğini ve bunları enerji çubuklarına koyup yolladığını belirtir. Arkadaşına kendileriyle gelmesini söyler ama arkadaşları bu düzene ayak uydurduğunu belirtmek için tekliflerini reddeder. İleriye doğru devam eden isyancılar ileride askerlerin bile eğitildiğini görürler. Yönetici de ordadır ve isyancıların nankör ve Trenin kutsal Willford’un da tanrı olduğunu ima eder buna karşı çıkılmasını söyler. İsyancılar bunu kayda almaz ve savaşa başlarlar savaştan sonra yöneticiyi yakalarlar ve ellerini bağlarlar baştaki ayakkabıyı alıp yöneticinin başına koyarlar bununla ayakkabıların başa çıktığını mesajını verirler. Askerleri geçen isyancılar ile riki bölümlerinde meyvelerin yetiştirildiğini, etler için dondurucuların olduğunu daha sonra akvaryumların içinde balıkların yetiştirildiğini görürler daha da ileri giderler ve ilerde çocukların bile eğitim

aldığını görürler kendi çocukları açlık sefalet içindeyken onların çocukları eğitim görüp en iyi şekilde yetiştirilmektedir. Kendileri açlık, kirlilik ve sefalet içinde yaşarken ön bölümdekilerin etlerle beslendiğinin eğlence merkezlerinde eğlendiğini ve refah içinde olduklarını görürler. Daha da ilerleyen isyancılar en ön bölüme kadar gelirler ve Tren kurucusu Willford’un kaldığı bölümün önüne gelirler güvenlikçi aldığı uyuşturucuyu bir bütün haline getirip Treni patlatmayı teklif eder ama Curtis bunu kabul etmez ve kapıyı açmasını ister kapıyı açmak istemeyen güvenlikçi açmak istemez ama içerden kapı açılır ve Willford’un yardımcısı Curtis’i içeri davet eder, içeri girer. İçeri giren Curtis’in masaya oturmasını söyler. Willford biftek pişirir ve Curtise ikram eder ki buda aralarındaki farkı ve gücü belirtmektedir. Willford, Curtisi tebrik ediyor çünkü Trenin en arkasından en önüne yürüyen ilk insan olduğunu belirtir. Buda zenginlerin fakirlerin halinden anlamadığını ve bilmediğini belirtiyor. Willford ile Curtis arasında başlayan diyalog aslında Dünyanın nasıl yönetilmeye çalışıldığını ve Dünya düzeninin nasıl idare edilmeye çalışıldığının Tren üzerinden belirtiyor. Willford kendisinin de rahat olmadığını bölümünün çok gürültülü olduğunu söylüyor buda yöneten ve zengin kesiminin ne kadar kayda alınmayacak sıkıntıları dert edindiklerini, fakir ve yönetilen halkın aç,

susuz ve kalabalık olmalarıyla eşit olduğunu söylemeye çalışıyor. Curtis sizin güçsüz ve fakir halkı kandırmak için böyle basit sorunları büyükmiş gibi gösterip halkı nasıl kandırıldığını belirtiyor. Ezilen halkında şükür ve sabretmesini söylerler. Wilford herkesin aslında aynı yerde ve aynı koşullarda olduğunu belirtmek için aynı demir yığını içindeyiz der ama demir yığnında kendileri sefa sürerken fakir halk ise cefa ve yoksulluk çekiyor. Trenin belli bir düzende ve ekolojide kalması gerektiğini belirtmek için bazen yükselen nüfusun dengelenmesi için isyanların çıkarıldığını belirtiyor buda aslında dünyadaki savaşların yönetenlerin belirlediği düzeni devam ettirilmeleri için hangi yollara başvurulduğunu ve dünyada ortaya çıkan terör örgütlerin aslında belli bir düzeni sağlamak için yöneten kesimler tarafından kuruluk desteklendiğini vurgulamaya çalışıyor. Normal nüfusun yükselişine izin verilirse dünyada yiyeceğin ve suyun azalacağını ve kendilerinin açlıktan öleceğini söyler bunun için yöneten ve zengin kesimler yönetilen ve fakir halkı azaltmaya ve savaşlar çıkarmaya çalışıyorlar. Planların olabilmesi için yönetenle yönetilenlerin beraber hareket etmesinin gerektiğini söyler ve güçsüzler içinden birisiyle Willford beraber konuşuyorlar ve düzeni kurmaya çalışıyorlar. Willford, Curtis'i lokomotif götürüyor ve Curtise içinde yazı olan kapsülü veriyor buda

aslından baştan beli ettirmekten aslında beraber çalıştıklarını belirtiyor son verdiği kapsülde Tren yazıyor sonra Willford, Curtis'e artık kendisinin yaşlandığını ve Treni artık idare edebilecek birisinin gerektiğini ve bunun Curtis olduğunu söylüyor buda bir insanın azminin ve kararlılığının nerelere kadar gelebileceğini ve ne yükseğe çıkabileceğini gösteriyor.

Bir an yumuşayan Curtis daha sonra yanına gelen kızın çalışan çarkların arasındaki çalışan çocuğu bulunca Curtis yoluna devam edip sistemin devam etmesi için bozulan çark yerine çocuğu çarkın görevini yapması için çalıştırılan çocuğu kurtarmak için Curtis düzeni bozmak için birilerinin elini çarkın içine sokması gerektiğini göstermek için çalışır durumdaki çarkın içine elini sokuyor ve çocuğu kurtarıyor. Düzene karşı baştan beri devam ettirdikleri isyanın sonuç aldığını ve düzenin yıkıla bileneceğini göstermek için patlayıcıyı Trene bağlayıp patlatır ve düzeni yıktıklarını gösterirler düzenin içinden çıkanların insanların ne yapacağını ve kararsız oldukları belirtmek için trenden çıkan çocukların tereddütü ayaklarını yere basmaları düzenin yıkıldığının göstergesidir. Düzenin dışında hayatta kalınamayacağını ve bir düzene bağlı olunmasının gerektiğini insanlara söyleyenlere karşılık olarak trenin dışında bir kutup ayının görünmesi her ortamın kendine

göre yaşamları ve hayatlarının olduğunu ve umudun var olduğunu belirtiyor.

Teknik anlamda güzel bir film, filmin sadece imgelerden ve temsillerden yana olmadığını aynı zamanda çekimi, sinematografisi ve dövüş sahneleriyle de oldukça iyi olduğunu kanıtıyor. Genel olarak filmin teknik anlamda rahatsızlık veren yada insanı soğutan bir yönü yok başarılı bir çalışma olmuş. Sadece son sahnelerde Willford'un Curtis'e söylediği Treni en sondan en öne yürüten ilk insan olduğu yanlış çünkü hem Willford'un yardımcısı hem de en arkadan getirilen çocukların Treni en arkadan en öne yürüten insanlar olduğu için bir mantık hatası vardır.

Filmi kesinlikle herkese öneririm herkesin düzenin ve sistemin nasıl yürüdüğünün farkına varmaları açısından bilgi edinmeleri için izlemeli ve örnek alınan ve peşinde oldukları güçlü kişilerin onlar hakkında düşündüklerini öğrenmek için izlenmesi gereken bir film. Güçlüler açısından ise güçsüz insanların hallerinden ve hangi durumdan olduklarını haberdar olmaları açısından izlenmesi gereken bir film tüm insanların asıl nasıl bir sistemin içinde bulduklarının peşinde oldukları kişilerin asıl planlarının ve yaşanan saldırı ve ortaya çıkan örgütlerinin asıl sebeplerinin ne olduğunu anlamaları için izlenilmesi gereken bir filmidir.

GİF | ajans

Kampüs FM

GİF HABER MERKEZİ

GİF | haber

e-GİFDER ISSN 2146-3301
Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi

